

KULTUURIMINISTEERIUM

Kultuuriministeeriumi asutajaõiguste teostamise ja sihtasutuste eesmärkide täitmise ülevaade 2023. aasta kohta

Sisukord

1.	ASUTAJAÕIGUSTE TEOSTAMINE	4
1.1.	Riigi asutatud sihtasutuste nimekiri 30.04.2024 seisuga.....	4
1.2.	Muudatused valitsevates sihtasutustes	5
1.3.	Sihtasutustes läbi viidud erikontrollid.....	6
1.4.	Asutaja ootuste seadmine	6
1.5.	Kokkuvõtlik hinnang sihtasutuste majandustulemustele	7
2.	SIHTASUTUSTE EESMÄRKIDE TÄITMINE	8
2.1.	Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.....	8
2.2.	Integratsiooni Sihtasutus	9
2.3.	Sihtasutus A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel.....	11
2.4.	Sihtasutus Eesti Ajaloomuuseum	11
2.5.	Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum	13
2.6.	Sihtasutus Eesti Draamateater.....	13
2.7.	Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor.....	14
2.8.	Sihtasutus Eesti Filmi Instituut	15
2.9.	Sihtasutus Eesti Kontsert.....	17
2.10.	Sihtasutus Eesti Kunstimuuseum	19
2.11.	Sihtasutus Eesti Meremuuseum	20
2.12.	Sihtasutus Eesti Noorsooteater.....	22
2.13.	Sihtasutus Eesti Riiklik Sümfooniaorkester.....	24
2.14.	Sihtasutus Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	25
2.15.	Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum	26
2.16.	Sihtasutus Eesti Tervishoiu Muuseum	27
2.17.	Sihtasutus Eesti Vabaõhumuuseum.....	28
2.18.	Sihtasutus Endla Teater	29
2.19.	Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid	30
2.20.	Sihtasutus Hiiumaa Muuseumid.....	31
2.21.	Sihtasutus Jõulumäe Tervisespordikeskus.....	33
2.22.	Sihtasutus Kultuurileht.....	34
2.23.	Sihtasutus Kunstihoone	35
2.24.	Sihtasutus Kuressaare Teater.....	37
2.25.	Sihtasutus Narva Muuseum.....	37
2.26.	Sihtasutus Pärnu Muuseum	39
2.27.	Sihtasutus Rakvere Teatrimaja	40
2.28.	Sihtasutus Saaremaa Muuseum	42
2.29.	Sihtasutus Sakala Teatrimaja.....	43
2.30.	Sihtasutus Tartu Jaani Kirik	44
2.31.	Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum.....	45
2.32.	Sihtasutus Teater Vanemuine.....	45
2.33.	Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus	46
2.34.	Sihtasutus Ugala Teater	47
2.35.	Sihtasutus Vene Teater.....	49
2.36.	Sihtasutus Virumaa Muuseumid.....	50
2.37.	Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus	51

Sissejuhatus

Käesolev ülevaade on koostatud lähtudes **riigivaraseaduse § 98 lõigetest 3 ja 5** ning rahandusministri 10. juuni 2022. a määrusest nr 24 „Täpsemad nõuded riigi osaluse valitseja ning asutaja- ja liikmeõiguste teostaja seisukohtade ja teabe esitamisele“. Nende kohaselt kujundab sihtasutuse asutajaõiguste teostaja igal aastal pärast sihtasutuse majandusaasta aruande kinnitamist seisukoha riigi asutatud sihtasutusele seatud eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta ning esitab vastava teabe Rahandusministeeriumile.

Ülevaade käsitleb peamiselt 2023. aastal ning osaliselt ka kuni 30.04.2024 toimunud arenguid **37-s riigi asutatud sihtasutuses**, mille asutajaõigusi teostab Kultuuriministeerium.

Ülevaade koosneb kahest peatükist. Esimeses peatükis on toodud Kultuuriministeeriumi valitsemisala riigi sihtasutuste ja riigi osalusel asutatud sihtasutuste loetelu ning ülevaade nendes toimunud muudatustest (asutamised, ühinemised, jagunemised, lõpetamised ja muud olulised asjaolud või sündmused) ja sihtasutustes läbi viidud erikontrollidest. Lisaks on esimeses peatükis toodud kokkuvõtlik hinnang sihtasutuste majandustulemustele.

Teises peatükis analüüsitakse sihtasutusi eraldi, andes ülevaate sihtasutuste tegevusest eelmisel majandusaastal ja sellele järgnevate aastate olulisematest eesmärkidest. Lisaks on toodud iga sihtasutuse kohta Kultuuriministeerium kui asutajaõiguste teostaja hinnang sihtasutuse eesmärkide saavutamisele ja seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse või lõpetamise kohta.

1. ASUTAJAÕIGUSTE TEOSTAMINE

1.1. Riigi asutatud sihtasutuste nimekiri 30.04.2024 seisuga

30.04.2024. seisuga teostab Kultuuriministeerium asutajaõigusi **37 riigi asutatud sihtasutuses**, neist 19 on riigi sihtasutused (sihtasutuse ainus asutaja on riik) ja 18 riigi osalusel asutatud sihtasutused (lisaks riigile on sihtasutuse asutajaks kohaliku omavalitsuse üksus, valdkondlik MTÜ vms). Valdkondade lõikes jagunevad sihtasutused järgnevalt: 16 **muuseumi**, kolm **kontsertorganisatsiooni**, üheksa **teatrit**, kaks **spordikeskust** ja seitse **muud kultuuri- ja spordivaldkonna** sihtasutust.

Tabel 1. Kultuuriministeeriumi valitsemisala riigi sihtasutused seisuga 30.04.2024.

Sihtasutuse nimi	Asutajate arv	Vabariigi Valitsuse korralduse kuupäev ja number	Asutamise aeg (esmakanne registris)
Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus	1	-	25.03.1998
Integratsiooni Sihtasutus	1	31.03.1998 nr 263	15.06.1998
Sihtasutus Eesti Ajaloomuuseum	1	10.01.2019 nr 13	31.01.2019
Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum	1	04.03.2024 nr 58	20.03.2024
Sihtasutus Eesti Draamateater	1	27.05.2003 nr 335	03.10.2003
Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor	1	11.12.2014 nr 542	30.12.2014
Sihtasutus Eesti Filmi Instituut	1	08.05.1997 nr 345	28.08.1997
Sihtasutus Eesti Kontsert	1	28.11.2013 nr 522	03.01.2014
Sihtasutus Eesti Kunstimuuseum	1	19.05.2016 nr 168	13.06.2016
Sihtasutus Eesti Meremuuseum	1	26.01.2017 nr 9	28.02.2017
Sihtasutus Eesti Noorsooteater	1	18.10.2012 nr 443	30.11.2012
Sihtasutus Eesti Riiklik Sümfooniaorkester	1	28.11.2013 nr 521	13.01.2014
Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum	1	04.03.2024 nr 57	15.03.2024
Sihtasutus Eesti Vabaõhumuuseum	1	05.12.2013 nr 540	27.12.2013
Sihtasutus Jõulumäe Tervisespordikeskus	1	03.04.2008 nr 168	28.04.2008
Sihtasutus Kultuurileht	1	12.01.1999 nr 23	30.03.1999
Sihtasutus Teater Vanemuine	1	18.10.2012 nr 442	06.11.2012
Sihtasutus Ugala Teater	1	14.12.2006 nr 702	23.01.2007
Sihtasutus Vene Teater	1	23.09.2004 nr 727	30.11.2004

Tabel 2. Kultuuriministeeriumi valitsemisala riigi osalusel asutatud sihtasutused seisuga 30.04.2024.

Sihtasutuse nimi	Asutajate arv	Vabariigi Valitsuse korralduse kuupäev ja number	Asutamise aeg (esmakanne registris)
Sihtasutus A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel	2	19.11.2002 nr 750	29.01.2003
Sihtasutus Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum	2	08.04.2016 nr 120	04.05.2016
Sihtasutus Eesti Tervishoiu Muuseum	2	05.12.2013 nr 539	12.12.2013
Sihtasutus Endla Teater	2	26.01.2012 nr 34	01.03.2012
Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid	2	23.05.2013 nr 240	05.07.2013
Sihtasutus Hiiumaa Muuseumid	2	28.08.2014 nr 359	20.11.2014

Sihtasutus Kunstihoone	2	16.11.2017 nr 337	12.12.2017
Sihtasutus Kuressaare Teater	2	11.04.2019 nr 106	13.06.2019
Sihtasutus Narva Muuseum	2	25.10.2012 nr 452	20.12.2012
Sihtasutus Pärnu Muuseum	2	11.06.2015 nr 245	05.08.2015
Sihtasutus Rakvere Teatrimaja	2	23.09.2004 nr 726	09.11.2004
Sihtasutus Saaremaa Muuseum	2	20.07.2017 nr 217	18.08.2017
Sihtasutus Sakala Teatrimaja	3	08.10.1997 nr 757	25.02.1998
Sihtasutus Tartu Jaani Kirik	5	25.03.1998 nr 234	25.09.1998
Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum	2	21.12.2023 nr 302	06.02.2024
Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus	3	10.11.2004 nr 806	21.12.2004
Sihtasutus Virumaa Muuseumid	3	23.04.2002 nr 276	11.06.2002
Spordikoolituse- ja Teabe Sihtasutus	2	09.10.2002 nr 669	12.03.2003

1.2. Muudatused valitsevates sihtasutustes

Sihtasutuste ühinemisi ega jagunemisi 2023. aastal ei toimunud.

2023. aastal jõudis lõpule **Sihtasutuse UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon** likvideerimine. Sihtasutus on 25.04.2023 seisuga registrist kustutatud.

Vabariigi Valitsus andis 09.06.2022. a korraldusega nr 170 „Volitus Sihtasutuse UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon lõpetamise otsustamiseks“ volituse kultuuriministrile otsustada Sihtasutuse UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon lõpetamise üle. 22.06.2022. a käskkirjaga nr 108 otsustas kultuuriminister sihtasutuse lõpetamise. Sellest tulenevalt liideti UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon alates 01.01.2023. a Kultuuriministeeriumi koosseisu, kuhu moodustati iseseisva struktuuriüksusena UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon ning toodi üle Komisjoniga seotud ülesanded ja ka töötajad, kelle töökohad ühtlasi koliti ka Kultuuriministeeriumi hoonesse.

2023. aasta algusest kuni käesoleva aruande koostamiseni on asutatud kolm uut sihtasutust:

- Vabariigi Valitsuse 21.12.2023. a korraldusega nr 302 volitas Vabariigi Valitsus kultuuriministrit asutama riigi osalusel asutatavat sihtasutust nimega **Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum**. Sihtasutuse asutamisel osales lisaks riigile Tartu linn. Sihtasutuse asutamisleping allkirjastati 29.02.2024. a. Kultuuriministeerium andis sihtasutusele asutamisel mitterahalise sissemaksena vallasvara väärtusega 30 551,25 eurot. Tartu linn tegi sihtasutusele asutamisel rahalise sissemaks summas 2024 eurot. Sihtasutus loodi Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Tartu Kunstimuuseum baasil. Sihtasutus alustas sisulist tegevust 01.03.2024. a, mil likvideeritav riigiasutus andis asutatud sihtasutusele üle muuseumi asjaajamise, varad ning töötajate töölepingud. Riigiasutus Tartu Kunstimuuseum lõpetati 01.04.2024. a seisuga.
- Vabariigi Valitsuse 04.03.2024. a korraldusega nr 57 volitas Vabariigi Valitsus kultuuriministrit asutama riigi sihtasutust nimega **Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum**. Sihtasutuse asutamisosus allkirjastati 12.03.2024. a. Kultuuriministeerium andis sihtasutusele asutamisel mitterahalise sissemaksena vallasvara väärtusega 49 285,32 eurot. Sihtasutus loodi Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum baasil. Sihtasutus alustas sisulist tegevust 01.05.2024. a, mil likvideeritav riigiasutus andis asutatud sihtasutusele üle muuseumi asjaajamise, varad ning töötajate töölepingud. Riigiasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum lõpetatakse 01.06.2024. a seisuga.
- Vabariigi Valitsuse 04.03.2024. a korraldusega nr 58 volitas Vabariigi Valitsus kultuuriministrit asutama riigi sihtasutust nimega **Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum**. Sihtasutuse asutamisosus allkirjastati 12.03.2024. a. Kultuuriministeerium andis sihtasutusele asutamisel

mitterahalise sissemaksena vallasvara väärtusega 205 339,43 eurot.

Sihtasutus loodi Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Arhitektuurimuuseum baasil. Sihtasutus alustab sisulist tegevust 01.06.2024. a, mil likvideeritav riigiasutus annab asutatud sihtasutusele üle muuseumi asjaajamise, varad ning töötajate töölepingud. Riigiasutus Eesti Arhitektuurimuuseum lõpetatakse 01.07.2024. a seisuga.

1.3. Sihtasutustes läbi viidud erikontrollid

Kultuuriministeerium tellis 2023. aastal AS-ilt PricewaterhouseCoopers Advisors **analüüsi Sihtasutuse Eesti Kontsert juhtimismudeli toimimise kohta**. Analüüs käsitles sihtasutuse toimemudelit läbi kolme vaate: 1) keskne juhtimine riigieelarvelise tegevustoetuse kasutamisel ja omatulu teenimise, 2) kinnisvara haldamise praktika ja jätkusuutlikkus ning 3) juhtimise tõhusus halduslikus vaates. Analüüsi tulemusena esitati Kultuuriministeeriumile valikuvariandid nimetatud teemadel, leidmaks kõige mõistlikumad ning jätkusuutlikumad korraldusviisid lähtudes tänastest võimalustest, ressurssidest ja alternatiividega kaasnevatest riskidest. Sh toetavad analüüsi tulemused ja tähelepanekud asutaja ootuste sõnastamist.

1.4. Asutaja ootuste seadmine

2020. aastal valminud Kultuuriministeeriumi juhtimissüsteemi analüüsi raames töötati muu hulgas välja **asutaja ootuste põhimõtete kontseptsioon**, mis tõi välja vajaduse fikseerida asutaja ootuste kehtestamise ning ootuste täitmise perioodilise hindamise ja uuendamise protsessid, sh aruandlus eelneva perioodi kohta ehk sisendi andmine asutajaõiguste teostamise aruandesse. Kultuuriministeerium alustas selle protsessiga 2021. aastal eesmärgiga sõnastada asutaja ootused vähemalt ühele riigi sihtasutusele ja sooviga seda raamistikku rakendada järk-järgult ka teistele valitsemisala riigi asutatud sihtasutustele. Läbi asutaja ootuste kehtestamise loodab Kultuuriministeerium järgnevatel aastatel parendada sihtasutustele eesmärkide seadmise ja nende täitmise hindamise protsessi, sh nende kajastamist käesolevas ülevaates.

07.02.2023. a kehtestati Kultuuriministeeriumi haldusala riigi asutatud sihtasutustele asutaja ootuste koostamise ja täitmise seiramise töökord, millega muuhulgas määrati sihtasutustele asutaja ootusega seatavad üldised eesmärgid ja tulemusindikaatorid valdkondade kaupa (nt finantseesmärgid, keskkonnajalajälje vähendamine, arendusprojektide investeerimispoliitika, juhtimiskvaliteet jne), samuti tööprotsesside kirjeldused ning ka nõukogu liikme enesehindamise ja tagasisidestamise ankeet.

2024. a aprilli seisuga on asutaja ootused kinnitatud viiele sihtasutusele:

- Sihtasutus Eesti Meremuuseum (01.12.2022, asutaja ootuste esitamine sihtasutuse nõukogule ja juhatusetele);
- Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum (19.02.2022, asutaja ootuste kinnitamine asutatavale sihtasutusele ühiste kavatsuste protokolliga);
- Sihtasutus Narva Muuseum (25.01.2023, asutaja ootuste kinnitamine sihtasutuse asutajate otsusega);
- Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum (12.03.2023, asutaja ootuste kinnitamine sihtasutuse asutamisosuse lisana);
- Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum (12.03.2023, asutaja ootuste kinnitamine sihtasutuse asutamisosuse lisana).

Asutaja ootuste koostamine on toimumas ka teistele Kultuuriministeeriumi haldusala riigi asutatud sihtasutustele.

1.5. Kokkuvõtlik hinnang sihtasutuste majandustulemustele

Kultuuriministeeriumi haldusala sihtasutustest lõpetasid 2023. aasta positiivse tulemiga 23 sihtasutust. 2022. aastal oli majandusaasta finantstulemus positiivne üheksal sihtasutusel. Võrreldes 2022. aastaga kasvatasid peaaegu kõik sihtasutused majandustegevusest laekuvat tulu, sealjuures kasvasid ka saadud toetused. Etendusasutusi, kontsertorganisatsioone ja spordivaldkonna sihtasutusi iseloomustab majandustegevusest laekuva tulu kasv, mis jäi võrreldes 2022. aastaga valdavalt vahemikku 15 kuni 30 protsenti. Kuigi kõik muuseumid ei suutnud 2023. aastal võrreldes 2022. aastaga omatulu suurendada, jäi kasv siiski valdavalt vahemikku 10 kuni 30 protsenti. Kuigi majandusaasta tegevustulemite alusel saab öelda, et sihtasutustel läks 2023. aastal hästi, siis seda varjutab töötajate madal töötasu. Vaadeldavate asutuste keskmine palk jääb 2023. aastal Eesti keskmisest brutopalgast ligikaudu 4,5 protsenti madalamaks.

2. SIHTASUTUSTE EESMÄRKIDE TÄITMINE¹

2.1. Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse põhikirjalised eesmärgid on tagada Eesti laulu- ja tantsupeo ning noorte laulu- ja tantsupeo kui tsükliliselt kulmineeruvate kultuurisündmuste protsessipõhine ja jätkusuutlik toimimine ning tagada laulu- ja tantsupidusid ettevalmistava õppeprotsessi süsteemne toimimine ning laulu- ja tantsupidude kõrge kunstiline tase.

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse tegevuse jätkamine on vajalik laulu- ja tantsupidude traditsiooni jätkamiseks ja edendamiseks. Laulu- ja tantsupidude püsimine ajas vajab tugiorganisatsiooni ja pidevat protsessipõhist ettevalmistamist. Sihtasutus on sobiv lahendus pidude jätkusuutlikkuse ning laulu- ja tantsupeo protsessi toimimise tagamisel. Peo planeerimine toimub tihedas sisulises koostöös valdkonna erialaorganisatsioonidega – Eesti Kooriühinguga ning Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsiga. Riigi osalemine asutajana on antud valdkonnas vajalik ja juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal olid Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse (edaspidi *sihtasutus*) peamised tegevused seotud 2023. aastal toimunud XIII noorte laulu- ja tantsupeo „Püha on maa“ ettevalmistuse ja läbiviimisega. Peo ettevalmistus algas 2020. aastal. Peoaasta 2023 algas noortepeo eelproovide läbiviimisega üle Eesti, mis kestsid kuni kevadeni, mil kollektiivid peole akrediteeriti.

XIII noorte laulu- ja tantsupeo nädal Tallinnas kestis 26. juunist kuni 2. juulini, kontserdid ja etendused toimusid 30. juunist kuni 2. juulini 2023. Suurepäraseks saab lugeda peo ajal toimunud korduskasutusnõude teenust. Külalistajate alal kaubanduse valdkonnas toimusid kauplejatele esimest korda infopäevad keskkonna ja korralduse teemal ning neid tuleb jätkata. Ühekordseid nõusid jäi sel korral kasutamata 319 414, e ligikaudu 2,3 tonni plastjätmeid jäi tekitamata.

Kokkuvõtlikult noorte laulu- ja tantsupeo osas:

- Kokku väljastati tantsupeole 38 755 piletit ja kutset ning laulupeole 58 404.
- Lauljaid, tantsijaid ja muusikuid koos saatjatega oli suurusjärgus 33 000. Nendele lisanduvad kauplejad, toimkonnad ja teenusepakkujad suurusjärgus 3000 inimest.
- Laulupeo rongkäigu päeval viibis lauluväljakul hinnangute järgi 95 000 inimest.
- Vabatahtlike meditsiinipersonali kuulus 117 inimest, kellele lisandus välihaigla ja kiirabiteenuse personalist 77 inimest ning majutuskoolidest 54 inimest.
- Majutuseks kasutatud koolimajade arv oli 46. Kokku majutus 16 510 esinejat, inimesi ööbis kokku 47 663 korral ja majutusöid koolimajades oli 156.
- Majutuskoolides oli personali maakondadest enam kui 350 inimest, pidevalt toimkonnas 331.
- Sihtotstarbelise toetusena eraldati omavalitsustele 22 750 esineja eest transpordikompensatsiooni.
- Vabatahtlikke oli kokku u 600, sh Naiskodukaitsesest köögitoimkonnas u 175 inimest ja välitoitlustuses abistajaid u 130 inimest.
- Laulupeol kõlas 45 teost, osales 778 kollektiivi, 23 139 lauljat ja orkestranti. Kooride ja orkestrite dirigente oli kokku 657.
- Tantsupeol oli 22 tantsunumbrit, osales 559 kollektiivi, 8342 tantsijat ja võimlejat ning 386 juhendajat.
- Rahvamuusika kontserdil oli teoseid 35, kollektiive 83, osales 752 pillimängijat ja 127

¹ Hinnang sihtasutuse eesmärkide täitmisele on antud läbivalt 4-palli skaalal: „ootustele mittevastav“; „rahuldav“; „hea“; „väga hea“.

juhendajat.

Selleaastase peo kaudu edendati laiemalt rohelist mõtteviisi. Kalevi staadion ja Tallinna lauluväljak said Euroopa rohelse pealinna toel juurde kokku 6 joogiveevõtukohta. Tallinna kooliõpilasi toetati lillekastide meisterdamiseks vajalike materjalide hankimise ja transpordiga. Samuti istutati Euroopa päeval Tallinna linnaruumi juurde mitmeid puid. Tallinn pakkus tasuta parkimist ja kõigile tasuta ühistransporti, milleks toodi liinile vajalikud lisabussid ja -trammid ning peo ajaks loodi uued liinid süstibussidena.

Sihtasutuse jaoks on väga oluline laiendada peo kättesaadavust erivajadustega inimestele. Nägemispuudega inimesed said tantsupeost osa, kuna nende jaoks olid ette valmistatud nii taktiilsed tantsujoonised kui ka kirjeldustõlge. Liikumispuuetega inimestele olid tantsuväljakul eraldi platvormid ratastoolidele, samuti liikumise abivahendite hoiukoht, vajalikud tualetid ning loodud parkimisvõimalused. Erivajadustega inimestele, kel oli tarvis saatja abi, oli loodud väljaku esimeste pingisektorite alale eraldi spetsiaalne sektor. Kuulmispuuetega inimeste jaoks oli lauluväljakul ala, kus kontserti oli võimalik jälgida viipeckeele tõlgi abiga. Sama tõlget kasutas ka ERR oma programmi edastamisel.

Teisel poolaastal toimusid üle Eesti noortepeo tänapäevad ja koostati peoga seotud kokkuvõtted. Samal ajal tehti kogu aasta jooksul ettevalmistusi 2025. aastal toimuvaks XXVIII laulu- ja XXI tantsupeoks „Iseoma“. Ettevalmistused said suurema hoo sisse alates septembrikuust, mil avanes võimalus uuele peole registreeruda, toimusid ettevalmistused uut pidu tutvustavateks Terepäevadeks ning algas peo õppematerjalide detailsem koostamine.

Mahuka protsessina toimusid septembrist detsembrikuuni iga-aastased laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivide toetusprogrammi menetlustegevused. Hooajal 2023 jagati toetusteks kokku 999 991 eurot 1946-le laulu- ja tantsupeo kollektiivile.

Kokkuvõttes oli Eesti Laulu-ja Tantsupeo Sihtasutuse põhikirjas seatud pikaajaliste eesmärkide ja aastaste tegevuseesmärkide, mis on vajalikud kogu laulu-ja tantsupeo protsessi järjepidevaks ning süsteemseks toimimiseks, saavutamine 2023. aastal väga hea. Nii arengukava, tegevuskava kui ka omatulu teenimise eesmärgid täideti. Arvestades, et 2023. aastal peetud laulu- ja tantsupidu oli praeguse juhi ametiaja esimene suur pidu, võib juhi tööd hinnata väga tulemuslikuks. Samuti toimus peo ettevalmistamine äärmiselt keerulistes koroonakriisi tingimustes

2024. aastal on peamised tegevused järgmised:

- korraldada järgmist pidu tutvustavad Terepäevad;
- jätkata laulu- ja tantsupeo õppematerjalide koostamist, planeerida ja läbi viia seminarid, luua eelproovide ajad ja logistikaplaanid;
- planeerida tuleteekond;
- leida peo toetajad, sõlmida maakondadest partneritega järgmise peo korralduseks lepingud, korraldada maakondadest peo kuraatoritega peo ettevalmistust;
- luua meedia- ja kommunikatsiooniplaan, käivitada Tallinna Transpordiametiga koostöö liiklusplaanideks, korraldada riigihanked vastavalt hankeplaanile;
- organiseerida Balti koostöö konverents.

2.2. Integratsiooni Sihtasutus

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Integratsiooni Sihtasutuse põhikirjalised eesmärgid on erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste Eestis ja eesti kultuuriruumis lõimumist, sh kohanemist toetavate tegevuste elluviimine ja Eestisse tagasipöördumise ning Eesti eluga (taas)kohanemise toetamine. Sihtasutuse tegevused on suunatud neljale peamisele sihtrühmale: teistest rahvustest Eesti püsielanikud; Eestisse saabuvad uussisserändajad; väljaspool Eestit elavad rahvuskasaslased; Eestisse tagasipöörduvad inimesed.

Lõimumisele suunatud tegevuste eesmärgid on pikaajalised. Integratsiooni Sihtasutuse tegevuse jätkamine on vajalik põhikirjaliste eesmärkidega seotud tegevuste elluviimiseks. Kuna lõimumine on kahepoolne protsess, on sihtasutuse tegevused suunatud ka eesti emakeelega inimestele ja laiemale avalikkusele eesmärgiga toetada lõimumist, sh kohanemist soodustavaid hoiakuid ning kõikide ühiskonnagruppide kaasamisele. Oma tegevustega kaetakse terve Eesti. Eesti keele ja kultuuri õppe toetamiseks on loodud Narva ja Tallinna eesti keele majad. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks sobiv.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Aasta jooksul andis sihtasutus enam kui 15 000 korral nõu keeleõppe, aga ka lõimumise teemal üldisemalt. Süvanõustamist eesti keele õppe teemal viidi läbi Tallinna ja Narva eesti keele majas 770 korral, sh pakuti 3605 õppekohta eesti keele kursustele. Tallinna ja Narva eesti keele maja korraldatud 410 keeleõpet toetaval sündmusel osaleti 5113 korral. Eesti keele harjutamiseks loodud „Keelesõbra” programmis osales 1216 inimest.

Seoses eestikeelsele õppele üleminekuga korraldas sihtasutus eesti keele kursusi haridustöötajatele, milles osales 297 haridustöötajat.

INSA pakub võimalust sõlmida keeleõppeleping, kel on soov saada Eesti kodakondsus ja osata selleks vajalikul tasemel eesti keelt. Aasta jooksul pakkusid sihtasutuse keeleõppepartnerid 33 õpperühmas 528 õppekohta.

Seoses Ukraina sõja eest Eestisse pagenud ukrainlaste suure arvuga pakub sihtasutus alates 2022. aastast eesti keele A1-tasemel õpet ajutise kaitse saajatele. Selleks valitud keeleõppepartnerite juures said 2022. aasta juunist 2023. aasta lõpuni eesti keele õpet ligi 11 000 inimest.

Aasta jooksul jagati Eestisse tagasipöördumise informatsiooni ligikaudu 800 inimesele. Eestisse saabunud välismaalastel aitab siin end kergemini sisse seada kohanemisprogramm *Settle in Estonia*, mille teemakoolitustest ja keeleõppest võttis osa 1391 uussisserändajat.

Sihtasutuse iseteenindussüsteemi kliendiandmebaas kasvas aastaga 9770 kliendi võrra, kokku oli andmebaasis 2023. aasta lõpu seisuga ligi 22 000 klienti. Jätkuv on tööandjate huvi keeleõppe korraldamise vastu oma töötajatele. Personaliseeritud tuge sai 16 tööandjat.

Kokkuvõttes on Integratsiooni Sihtasutus 2023. aastal oma eesmäärke hästi ellu viinud.

2024. aasta olulisemad tegevused:

- Sihtasutuse strateegia uuendamine, mille käigus täpsustatakse strateegilisi eesmäärke ja tegevussuundi lähtuvalt uutest väljakutsetest lõimumisvaldkonnas.
- Kultuuririkkuse teema-aasta läbiviimine.
- Alates 2024. aastast pakutakse kohanemisprogrammi, sh keelekursusi rahvusvahelise kaitse täiendava kaitse saajatele.
- Keeleõppe toetamiseks tehti koostööd muuseumidega, kes võiksid ette valmistada uudseid ja keeleliselt lihtsalt haaratavaid haridusprogramme. Eesti kultuuririkkust tutvustavaid haridusprogramme hakatakse muuseumides pakkuma 2024. aastal.
- Eri keele- ja kultuuritaustaga inimestel, uussisserändajatel ning tagasipöördujatel võib kohanemine Eesti tööturul kujuneda keerukaks. Protsessi sujuvamaks muutmiseks pakub INSA tööjõulähetus- ja praktikaprogrammi, mille käigus pakutakse avalikus sektoris töötavatele ebapiisava eesti keele oskusega inimestele keelepraktikat sama valdkonna eestikeelses organisatsioonis teises linnas või maakonnas. Programm stardib täies mahus 2024. aastal.

2.3. Sihtasutus A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on A.H. Tammsaare loomingulise pärandi uurimine ja tutvustamine, tingimuste loomine kultuuriväärtuste taastamiseks, hoidmiseks, kogumiseks, uurimiseks ja säilitamiseks ning üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel nende vahendamise võimaldamine, samuti kultuuriürituste korraldamine oma majandustegevuse, investeeringute ja ettevõtluse kaasamise ning toetuste ja annetuste kaudu ning sihtasutuse kasutuses oleva vara haldamine ja arendamine.

Sihtasutuse asutasid 2002. aastal riik ja Albu vald (praegu Järva vald). Muuseum on Vargamäe kohavaimu kandja, mille missioon on uurida, koguda, säilitada ja tutvustada kirjanik A.H. Tammsaare elu ja loominguga seotud vaimset ja füüsilist pärandit. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal külastas muuseumi 7 682 inimest: üksikkülastajaid 1 338, grupikülastajaid 3 847, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 2 497, nendest teatrikülastajaid 995. 2022. aastal 6 056 inimest.

30.01–04.02.2023 toimus Eesti kirjanduse pidunädal II, mis on ellu kutsunud eesti kirjanduse päeva toetuseks. Esmakordselt tähistati pidunädalal ka Eesti kirjanduse päeva. 30. jaanuaril avati muuseumis aastanäitus „Tammsaare reisid ja reietused“. Näitus tutvustab kaheksat paika, kus kirjanik Anton Hansen Tammsaare on viibinud. Suvel toimus pärimuspidu Baltica, kus esinesid nii Eesti kui välismaa folkloorirühmad. Suvel tegi muuseum mitmel korral koostööd Piibe teatriga. Uue sünnimusena toimus Vargamäel dokumentaalfilmiõhtu (4.08) koostöös Põhja-Järva kultuurikeskusega. Sügishooaja sündmused avas Järva valla muuseumitee, kus sel aastal pakuti külastuseks eraldi päeva kooliõpilastele ning päeva kõikidele teistele huvilistele.

2023. aastal otsis sihtasutus uusi rahastamise võimalusi, et lõpetada muuseumi püsiekspositsiooni uuendamise projekt. Muinsuskaitseametilt tuli otsus toetuse saamise kohta – muuseumile eraldati püsiekspositsiooni uuendamise projekti elluviimiseks 110 000 eurot. Samuti koostab sihtasutus koostöös Kultuuriministeeriumiga tegevusplaani, kuidas kaasata muuseumi tegevustesse erarahastust ehk sponsorlust.

Kokkuvõttes võib öelda, et arvestades olukorda ja võimalusi, on Sihtasutus A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel oma eesmärged 2023. aastal hästi täitnud.

2024. aasta olulisemad eesmärgid on jätkamine Eesti kirjanduse pidunädala korraldamisega, aastanäituse avamise ja teiste traditsiooniliste sündmustega.

2.4. Sihtasutus Eesti Ajaloomuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Ajaloomuuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ja vahendada Eesti rahva, maa ja riigi ajaloo ja teatri, muusika ja filmipärandiga seotud kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel.

2019. aastal asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatavate riigiasutuste Eesti Ajaloomuuseum funktsioonid Eesti rahva, maa ja riigi ajaloo seotud materjali ning Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum funktsioonid Eesti teatri- ja muusikaajaloo seotud materjali kogumisel, säilitamisel, uurimisel ning vahendamisel. Muuseumi tegutsemise sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Sihtasutus Eesti Ajaloomuuseum oli 2023. aasta lõpuni kehtinud arengukavas püstitanud neli strateegilist eesmärki: 1) kõnetav ja elamuslik sisuprogramm, 2) mitmekülgne haridustegevus, 3) aktiivses kasutuses esinduslikud kogud ning 4) ühtselt ja efektiivselt toimiv organisatsioon.

Sihtasutuse tegevuskohti (Maarjamäe keskus – loss ja tallihoone, Filmimuuseum, Teatri- ja Muusikamuuseum, Särevi teatrituba, Suurgildi hoone) külastas kokku 71 057 külastajat (2022. a kokku 68 052), sh programmides osales 24 077 inimest.

Planeeritud tegevustest väärrib esimesena märkimist sihtasutuse hariduskeskuse ja vastava osakonna asutamine. Hariduskeskuse käivitamine laiapiirise arenduskeskusena kätkeb endas lisaks muuseumiharidusele ka kohanemis- ja lõimumispoliitikaid toetavaid tegevusi. Jätkati Teatri- ja Muusikamuuseumi arendustegevusi. Selle käigus toimus mahukas muuseumikogude konsolideeritud ümberpaigutamine, sh tekstiilikogu kolimine peahoidlasse ja Teatri- ja Muusikamuuseumi kogude kolimine Maarjamäele. Vabanesisid Müürivahe 12 hoone hoidlaruumid, mis on 2024. aastal avatud külastajatele juubelinäituse raames, hiljem kujundatakse ruumid sisearhitektuuriselt kaasaegseks Eesti teatri- ja muusikaajaloo külastuskeskuseks. Uue tegevussuunana toimus eraraha kaasamise töörühma moodustamine koos Muinsuskaitseametiga.

Olulisim areng ajaloo valdkonnas toimus koostöös Tallinnas asuvate ülikoolidega, sh näitus “Miks Eesti ei ole kuningriik?”. Seonduvalt näitusega toimus koostöös Tartu Ülikooli ja OÜ Osilianaga novembris kahepäevane ajalookonverents „Eesti 1200-oma või võõras“. Sisuloomes saab esile Balti rahaajaloo näituse, kataloogi Läti ja Leedu ajaloomuuseumitega ning Ukrainast varastatud esemete näituse, mis valmis koostöös Muinsuskaitseameti ning Maksu- ja Tolliametiga. Püsinäituse ja muusikavaldkonna fookuses hoidmisega jätkati Peeter Süda nimelise saali sisuprogrammi täiendamist ja juurutamist. Teatridalonnas osaleti esimest korda Kirjandustänavana festivalil, mille raames toimus publikurohke ringkäik „Tina tänav lood“. Näitus „Unede torn“ kujunes kolme muuseumi koostööprojektiks „Uneversum“. Filmivaldkonnas tihendati koostööd BFMga, osaledes partnerina mitmes taotlusvoorus, tuues erinevate õppeainete raames muuseumisse filmitudengeid ning ettevalmistades ühist näituseprojekti „Vanane mine ja sugu“ läbi TLÜ ELU projekti. Osaleti partnerina EU granti saanud rahvusvahelises filmipärandi, -ajaloo ja -kultuuri MA õppekavas FilmMemory ja oldi kaasatud mitmesse BFMi uurimisprojekti. Käivitati uussisserändajatele suunatud rahvusvahelise filmiklubi TIFS (*Tallinn International Film Society*), mille eesmärk on tutvustada filmide abil kõikidest kultuuridest ja rahvustest vaatajatele eesti ajalugu, kultuuri, traditsioone, eluolu ja meelelaadi. 2023. aasta fookus oli muuseumikogude hoiutingimuste parendamisel. Kolimise käigus soetati uut ja parendati seni kasutusel olnud hoidlate inventari, et tagada museaalidele nõuetekohased hoiutingimused. 2023. aasta seisuga on MuIS-i sisestatud kokku 639 381 museaali. Neist digikujutistega museaalide arv on 164 061 ja kirjeldusega museaalide arv on 268 915. Sihtasutuse põhikogusse võeti u 7 233 museaali. Digiteeriti u 28 387 museaali, mis omakorda sisaldab u 121 787 faili. Keskkonnahoidliku muuseumina soovitakse mõtestatult ja süsteemselt taaskasutada vitriine, tehnikat, materjale ja muid elemente varasematest näitusprojektidest. Jätkuvalt hoitakse fookust näitustele ligipääsetavuse tagamisel ja parendamisel. Tegevust alustas sihtasutuse Roherühm, mille eesmärk on arendada muuseumis kestliku arengu põhimõtteid. Oma tegevuses lähtuti „Rohelise muuseumi“ märgise eesmärkidest.

Kokkuvõttes oli Sihtasutuse Eesti Ajaloomuuseum jaoks 2023. aasta hea. Seatud arengu- ja tegevuseesmärgid saavutati. Lisaks saab oluliseks töövõiduks pidada muuseumi töötajate rahulolu olulist tõusu kõikides valdkondades võrreldes 2020 aastaga. Kõige rohkem on tõusnud rahulolu muuseumi juhtimisega.

Aastaks 2024 seatud eesmärkide seas on külastajate arvu tõstmine, teadustrateegia uuendamine ja turundus- ja kommunikatsiooniosakonna töökorralduse tõhustamine. Jätkatakse Teatri- ja Muusikamuuseumi arendusprojektiga, suurendatakse jätkuvalt muuseumi digipädevusi, sh võimet juurutada tänapäevaseid tehnoloogilisi lahendusi. Eesti Ajaloomuuseumi juubeliprogrammiga soovitakse pälvida suuremat ühiskondlikku tähelepanu ja sillutada teed saamaks vaba ajaloomõtte hinnatuimaks platvormiks.

2.5. Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Arhitektuurimuuseum põhikirjaline eesmärk on vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ja vahendada Eesti arhitektuuriga seotud materjali ning panustada seeläbi valdkonna arengusse ja professionaalsesse mõtestamisse.

2024. aastal asutatud sihtasutus võtab üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Arhitektuurimuuseum ülesanded.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Sihtasutus Eesti Arhitektuurimuuseum asutati märtsis 2024 ning alustab sisulist tegevust juunist 2024. Sellest tulenevalt saab esitada ülevaade sihtasutuse tegevusest ja eesmärkide täitmisest järgmisel aastal.

2.6. Sihtasutus Eesti Draamateater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Draamateater põhikirjalised eesmärgid on:

- eesti rahvuskultuuri rikastamine ja eesti kultuurimõtte ning eesti keele hoidmine ja edendamine kutselise teatrikunsti viljelemise kaudu;
- ühiskonna muutuste ja inimeksistentsi igaveste küsimuste mõtestamine vaataja jaoks;
- eri vaatajarühmadele võimaluste loomine kultuurist osasaamiseks;
- võimaluste loomine maailma teatrikunsti tutvustamiseks eesti vaatajale, Sihtasutuse Eesti Draamateater ja eesti teatrikunsti tutvustamine väljaspool Eesti Vabariiki.

Teater täidab eesti kultuuris rahvusteatri missiooni. Eesti teatrikunst ja -kultuur vajavad jätkuvalt Sihtasutuses Eesti Draamateater töötavate loome- ja muude töötajate ning teatriga koostööd tegevate näitekirjanike professionaalset panust. Seetõttu on sihtasutuse tegevuse jätkamine vajalik ja teatri toimimine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks on sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Keerulisest majandusolukorrast hoolimata täitis teater jätkuvalt oma olulisi sisulisi eesmärgi, nagu uue eesti dramaturgia, klassika ja kõrgetasemelise kaasaegse maailmadramaturgia lavastamine, erinevate vaatajagruppide kultuurivajaduste rahuldamine, kõrgetasemelise tänapäevase teatrikunsti loomine. Oli mitmeid silmapaistvaid kunstilisi õnnestumisi. 2023. aastat iseloomustas kogu Eestis kõrge inflatsioon ja hinnatõus, see mõjutas ka teatri tegevust. Taas, nagu mitmel viimatisel aastal, kasvasid teatri majandamiskulud. Kasvas surve omatulu teenimiseks ja piletihindu tõsteti.

2023. aastal toodi välja kümme uuslavastust (2022. aastal üheksa), millest materjali **päritolu** põhjal on jaotus: 5 Eesti, 1 Iisraeli, 1 Itaalia, 1 Ameerika, 2 Briti näidendit. Taas põhinevad pooled uutest lavas-

tustest uuel Eesti algupärandil – Draamateater täidab väga hästi oma missiooni edendada eesti dramaturgiat. Samuti on heas tasakaalus tõlkenäidendite valik, maailmadramaturgia kuldse klassika ehk Shakespeare'i kõrval on silmapaistvad 20. sajandi ning kaasaegsed autorid eri maadest.

2023. aastal oli repertuaaris 25 lavastust. Pidevalt on repertuaaris vähemalt üks lastelavastus. 2023. aastal anti **542 etendust** ja korraldati lisaks **24 muud üritust**. Statsionaaris anti **427 etendust ja väljaspool teatrimaja 115 etendust**.

Piletiga külastajaid oli **132 131 (2022. a 103 740)**. Saalide keskmine täituvus oli **92%** ja keskmine piletihind **21,13 €** (ilma käibemaksuta). Piletitulu kogunes **2 811 956 eurot** (ilma käibemaksuta).

Külalisetendusi anti Eestis Tartus – „Café Théâtral“ (2 etendust), „Lehman Brothers“ (2 etendust), „Linnade põletamine“ (3 etendust), „Oh jumal“ (1 etendus) Vanemuises ja „Solist“ (3 etendust) Heino Elleri muusikakoolis, Narvas – lavastatud lugemine „Totalitaarne Romanss“ (1 etendus) ning Pärnus – „Oh jumal“ (1 etendus).

2023, toimus traditsiooniline **Koolinoorte teatripäev** – ajaloo suurima Koolinoorte teatripäeva korraldamiseks olid seljad kokku pannud Eesti Noorsooteater, Eesti Draamateater ja Rahvusoper Estonia, kuid kaasa löi enamik Tallinnas tegutsevatest teatridkonnaga lähemalt ja kaugemalt seotud asutustest ning külla sõitsid ka kõik maakonnateatrid. Teatripäeva sisse mahtus 54 erinevat sündmust ja 85 toimumiskorda. Draamateatri 10 töötoas osales 265 koolinoort. 2023. aasta sügisest alustas Üle Rambi Laboratooriumi kolmanda lennu 12 gümnaasiuminoort Tallinna eri koolidest. Paar korda kuus toimuvad kohutumised ja ühised lavastuste vaatamised, et lähemalt tundma õppida etenduse analüüsimist ning teatri maailma toimimist. Koolinoortele toimus lisaks veel **7 töötuba, osalesid 156 õpilast**. Arvustuste võistlusele laekus 23 gümnaasiuminoore (Tallinna, Tartu ja Kiviõli õpilastelt) arvustused erinevate mängukavas olevate Draamateatri lavastuste kohta. Ehitus- ja remonttöödest jätkati 2022. aastal alustatud tööruumide valgustuse parandamisega.

Tervikuna täitis SA Eesti Draamateater 2023. a oma olulisi sisulisi eesmärke väga hästi.

2.7. Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Filharmoonia kammerkoor põhikirjaline eesmärk on muusikakultuuri edendamine, tutvustamine, salvestamine ja propageerimine.

2014. aastal asutatud Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor (edaspidi ka *EFK* ja *sihtasutus*) võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Filharmoonia Kammerkoor funktsioonid kontsertide, festivalide, seminaride, konkursside ja muude kultuuriürituste korraldaja ning eesti helikultuuri jäädvustajana. Eesti Filharmoonia Kammerkoori näol on tegemist rahvusvaheliselt tunnustatud muusikakollektiiviga, kes pakub Eesti publikule võimalust saada osa eesti ja maailma muusikakultuuri paremikust ning samal ajal on nii eesti heliloojate kui Eesti riigi tutvustaja kogu maailmas. Koor on tööandjaks professionaalsetele eesti muusikutele. Sihtasutus tegutseb nende eesmärkide saavutamise nimel ning koori tegevuse jätkumine on vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

EFK andis 2023. aastal kokku **45 kontserti 32 252 külastajale** (2022. a kokku 49 kontserti **29 310** külastajale, 2021. **45** kontserti (koos striimidega) kokku **22 682** külastajale, 2020. aastal 31 kontserti 14 486 külastajale). Nendest Eestis toimus **21** kontserti **7922** külastajale (2022. a 28 kontserti 10 280 külastajale, 2021. a 30 kontserti 6620 külastajale ja 2020. aastal 23 kontserti 6986 külastajale) ning välisriikides 24 kontserti 24 330 külastajale (2022. 21 kontserti 19030 külastajale, 2021. a 15 kontserti

15 150 külastajale ja 2020. aastal 8 kontserti 7500 külastajale).

Eestis esineti: Tallinnas (12), Tartus (4), Kärddlas, Viimsis, Laulasmaal, Vändras ja Pärnus. Väliskontserdid toimusid 9 riigis: Leedu (1), Luxemburg (3), Itaalia (5), Saksamaa (2), Hollandis (2), Türgi (2), Soome (1), Prantsusmaa (6), Poola (2).

Suurejoonelistel sündmustega tähistati Rudolf Tobiase 150. sünniaastapäeva. EFK osales Tõnu Kaljuste juhatusel mais Kärddla kirikus toimunud festivalil "Eesti muusika pidupäevad Hiiumaal" ning ottoobris Tallinna Metodisti kirikus oratooriumi „Joonas“ eestikeelsel ettekandel. Välisesinemistest oli üks olulisemaid osalemine juulis mainekal Aix-en-Provence'i ooperifestivalil, kus koor tegi kaasa maailmas ühe enim hinnatud dirigendi Sir Simon Rattle'i käe all Alban Bergi ooperis „Wozzeck“. Viis etendust toimusid kõrgetasemeline muusikutekoosluse ja Londoni sümfooniaorkestri osalusel Grand Théâtre de Provence'is.

Eesti raadiokuulajateni jõudsid Klassikaraadio vahendusel 11 EFK kontserti (sh üks varasem kontserdisalvestus). Voogedastuskanalis Spotify on EFK kontol umbes 3,2 miljonit kuulamist (2022.a. 2 mln, 2021. a 2 mln ja 2020. aastal 1,7 miljonit). Kuulajaid on 178 riigist (2022. 175 riigist, 2021. 154 riigist ja 2020. aastal 92 riigist). EFK sisenes NFT ja Metaversumi maailma sooviga kasvatada oma kogukonda globaalses digiühiskonnas. EFK tuli välja „Joonase“ NFT kollektsiooniga Patron-of-Art.com platvormil. Jätkub koostöö Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega. Eesti Filharmoonia Kammerkoor salvestas XXVIII laulupeo „Iseoma“ repertuaari, mis aitab kooridel valmistuda 2025. aastal toimuvaks suureks peoks ja omandada oma häälepartiit.

Kokkuvõtvalt on Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor 2023. aastal eesmärgid täitnud väga hästi.

2.8. Sihtasutus Eesti Filmi Instituut

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Filmi Instituut põhikirjaline eesmärk on Eesti rahvusliku filmikultuuri säilitamine ja arendamine.

Sihtasutuse Eesti Filmi Instituut peamised ülesanded on toetada eesti rahvusliku filmi tootmist ja turundamist ning pärandi haldamist. Sihtasutuse Eesti Filmi Instituut olemasolu on filmivaldkonna esmavajadus ja arengule kasulik. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on seatud pikaajalise põhikirjalise eesmärgi täitmiseks sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

SA Eesti Filmi Instituudi tegevused jagunesid 2023. aastal järgnevalt: filmide tootmise ja turunduse toetamine; filmikirjaoskuse ja pärandi propageerimine, voogedastusplatvormi Arkaader haldamine, välisprojektidele suunatud tagasimakse toetuskava Film Estonia administreerimine, Loov Euroopa Media Eesti ning kino Artis tegevus.

Suurim välisüritus oli Balti riikide fookus Berlinale ajal toimuval Euroopa filmiturul (EFM). Suurima rahvusvahelise tähelepanu osaliseks sai Anna Hintsu dokumentaalfilm „Savvusanna sõsarad“, mis võitis Euroopa Filmiakadeemia (EFA) parima dokumentaalfilmi auhinna. Samuti on tähelepanuväärne, et Rainer Sarneti mängufilm „Nähtamatu võitlus“ esilinastus maineka Locarno filmifestivali võistlusprogrammis. Välja toomist väärib ka kahe lühianimatsiooni – „Koerkorter“ ja „Eva“ jõudmine Oscarite lühinimekirja.

2023. aastal vaatas kinodes filme **2,82 miljonit** piletiga vaatajat (2022 oli vaatajate arv 2,33 miljonit) ja kassatulu oli 20, 98 miljonit eurot (2022 oli kassatulu 16,3 miljonit). Eesti filmide turuosa tõusis ka

veidi, moodustades **21,7% kogu** vaatajate arvust (2022. a oli see 20,7%). 2023. aastal oli Eesti kinolevis kokku rohkem filme kui eelmisel aastal – **424 filmi** (349 2022.), millest 282 olid uued. Eesti filme esilinastus rohkem – **54 filmi** (30 aastal 2022) ning neist uusi filme oli 31. Eesti filmid kogusid kokku 613 227 vaatajat (481 585 aastal 2022) ja piletitulu 4,2 miljonit eurot (3,2 miljonit aastal 2022). Keskmise pileti hind tõusis 7,44 euron, 2022. oli see 6,99 eurot. Kinokülastusi inimese kohta oli **2,06**.

EFI tootmisosakond toetab ja suunab filmivaldkonna arengut filmide arendamise ja tootmise rahastamise ning nõustamise kaudu. Toetuste jagamisel lähtutakse eesmärgist, et eesti filmilooming oleks mitmekülgne, kõrge kunstilise tasemega ja publikut kõnetav ning oluline nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt, selleks sihttoetuste 2023. aasta eelarve oli 6 117 000 eurot (samas suuruses ka 2022. a). Tootmisosakonna antavad toetusliigid on stsenaariumitoetus, arendustoetus ja tootmistoetus, dokumentaalsarja puhul ka järeltootmise toetus.

- Stsenaariumitoetuse taotlusi esitati 27 (2022. a 36) ja toetus eraldati 6 (2022. 15) stsenaariumi kirjutamiseks.
- Arengutoetustest esitati 11 (2022. 11) mängufilmi arendustoetuse taotlust, millest toetus anti kuuele (2022. 6) filmile.
- Dokumentaalfilmide arendustoetuse taotlusi esitati 21 (2022. 13) ja toetused anti 9 (2022. 9) filmile.
- Animafilmi arendustoetuse taotlusi esitati 19 (2022. 12) ja toetused eraldati kaheksale (2022. 8) lühianimafilmi.
- TV-minisarja toetuse taotlusi esitati 8 (2022. 9), millest toetus eraldati neljale (2022. aastal 9 taotlust).
- Mängufilmide tootmistoetuste taotlusvooru esitati 15 mängufilmi tootmistoetuse taotlust, millest toetused anti kuuele projektile (2022. 15 taotlust ja toetati 4).
- Dokumentaalfilmide tootmistoetuse taotlusi esitati 16 (2022. 22), toetuse sai neist 7 (2022. 10 projekti).
- Animafilmi tootmistoetuse taotlusi esitati 11 (2022. 12) ning toetused eraldati 8 (2022. 8) filmile.
- Lühimängufilmide tootmistoetuste taotlusi esitati 10 (2022. 15) ning toetuse sai 3 (2022. 4) filmi.
- Eksperimentaalfilmide tootmistoetuste taotlusi esitati 2023. aastal 8 filmiprojektile ning toetuse sai 3 filmi (2022. 15 taotlust ja 4 toetust).
- Vähemuskaastootmiste puhul esitati 19 (2022. 23) taotlust ja toetuse said 7 (2022. 7). Filmide peatootjamaad on Saksamaa, Rootsi, Läti, Gruusia, USA ja Armeenia.

Kokkuvõtteks, filmiliikide võrdluses oli kõige kõrgem konkurents mängufilmide ja dokumentaalfilmide osas ja eriti puudub see tootmistoetusi.

Levitoetust eraldati 4 täispikale mängufilmile, 1 vähemuskaastootmises valminud animafilmi ja 1 täispikale vähemuskaastootmises valminud dokumentaalfilmile, 1 lühifilmide kassetile ja 7 täispikale dokumentaalfilmile. Lisaks said 5 filmi toetust ka vaegkuuljate subtiitrite ja kirjeldustõlgete tegemiseks. Euroopa väärtfilmi levitoetused eraldati kuuele väärtfilmilevitajale – A One Estonia, BestFilm, Estin-film, Filmstop, Unlimited Media ja MTÜ Otaku. 2023. eraldas EFI toetust väärtfilmikinodele, mille said Elektriteater, Võru kino Kannel, Thule kino Kuressaares ja kino Sõprus.

2023. aastal taastus tavapärase festivalide ja filmiturgude rutiin. Aasta algas Berliini filmituruga, kus seekord olid fookusmaad Eesti, Läti ja Leedu. Fookusega kaasnes tavapärasest rohkem tegevusi ja ka tähelepanu meile oli suurem. Kui tootmisrahastuse vajadus on leidnud teatud määral leevendust, siis vähene toetus turundamisele tõkestab Eesti filmi jõudmist vaatajani nii kodu- kui ka välismaal.

Aasta jooksul eraldati toetus kaastootmisturule Baltic Event ja toetusi filmitegijatele koolitusteks välismaal ning turgudel, festivalidel ning foorumitel osalemiseks. 2023. a. toetati järgmisi Eestis toimuvaid filmifestivale: DocPoint Tallinn, Soome-ugri filmifestival FUFF, Haapsalu õudus- ja fantaasiafilmide festival ehk HÖFF, Matsalu loodusfilmide festival, Pärnu dokumentaal- ja teadusfilmide festival ja mitmeid teisi.

Väga suur läbimurre on seotud pärandifilmide osalemisega festivalidel, eesmärgiga suurendada Eesti filmi nähtavust rahvusvahelisel tasandil. Olulisematest festivalidest Euroopas linastus „Varastatud kohutamine“ Karlovy Vary rahvusvahelisel filmifestivali programmis "Out of the Past" ning Budapest Classics Film Marathonil. Eesti filmide, filmipärandi ja filmihariduse kättesaadavuse suurendamise eesmärgil koostöös Rahvusarhiiviga ellu kutsutud voogedastusplatvorm Arkaader leiab ka üha laiemat kasutust ja tuntust. Kokkuvõtteks, pärandifilmid koguvad populaarsust, on nõutud ja vajavad suuremat tähelepanu.

Lisaks toetati Eesti Filmi Andmebaasi tegevust. 2023. aastal arendati Eesti Filmi Instituudi ja Rahvusarhiivi Filmiarhiivi voogedastus platvormile Arkaader juurde filmiõppe ja filmi kasutamiseks hariduses külgnev keskkond edu.arkaader.ee, mis on kasutuses beeta-versioonina – keskkond on kasutamiskõlblik, kuid mitte valmis ning arendatakse koostöös kasutajatega paremaks. 2023. aastal sai hoo sisse Meediapädevuse Võrgustik, eestvedajate asutustena HTM ja Riigikantselei ning see ühendab väga eriomelisi organisatsioone ministeeriumite, ülikoolide, avalik-õiguslike asutuste, riiklike sihtasutuste ning mitetulundusühingute näol. Võrgustiku ülesanne on meediapädevuse arendamine läbi selle defineerimise, kulgemise tajumise, programmide ehitamise ja avalikku ruumi ning koolidesse kasutusse suunamise jms moel.

Aastal 2023 esitati Film Estoniale 16 taotlust: 9 mängufilmi, 1 teleseriaal, 2 animasarja ja 4 täispikka animafilmi. Taotlejate tootmispartneriteks on Prantsusmaa, Hollandi, Taani, Soome, Poola, Norra, Belgia, UK ja USA filmitegijad. 2023.aastal oli Film Estonia eelarve 4 miljonit eurot. Plaanilisi Film Estonia tagasimakseid tehti 14 projektile. Kokku tehti Film Estonia väljamakseid **3 713 921,30 eurot**.

MEDIA programm on jõudnud oma praeguse programmi (2021–2027) keskpaika. Kolme aastaga on Eesti audiovisuaalvaldkonnale eraldatud märkimisväärne hulk eurotoetusi. 2021. aastal – 505 085 eurot, 2022. aastal – 1 270 495,57 eurot ja 2023. aastal – 985 047,10 eurot.

OÜ Tallinnfilm tegevusest saab märkida, et 2023. aastal toimus Artise kinos tavarepertuaari ja eriprogrammidega kokku 4039 avalikku seanssi 495 filmiga, mis kogusid 77 588 vaatajat.

Sihtasutus Eesti Filmi Instituut täitis 2023. aastal oma põhikirjalisi eesmärke erinevate filmiliikide tootmise toetamisel hästi. Eesti filmide turuosa kinolevis tervikuna kasvas. Kultuuri rahvusvahelistumise eesmärgist lähtudes oli erakordne laialdast rahvusvahelist tähelepanu pälvinud dokumentaalfilmi linastumine, mis võitis Euroopa filmiauhinna. Rahvusvaheliselt oli aasta silmapaistev ka fookusriigi staatuse tõttu maailma ühel suuremal filmiturul. Film Estonia meetme kasutamise vastu valitseb jätkuvalt kasvav huvi, kuid Ameerika filmitööstuse valdkondlike streikide tõttu oli täpne planeerimine eelarveaasta raamides keeruline.

Kokkuvõtvalt, Eesti Filmi Instituudi tegevusele 2023. aastal võib anda hinnangu väga hea.

2.9. Sihtasutus Eesti Kontsert

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Kontsert põhikirjaline eesmärk on eesti muusikakultuuri säilitamine ja arendamine ning erinevate võimaluste loomine kõrgetasemelisest kultuurielust osasaamiseks.

2014. aastal asutatud Sihtasutus Eesti Kontsert (edaspidi ka *Eesti Kontsert* ja *sihtasutus*) võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Kontsert funktsioonid muusikakultuuri arendamisel ja mitmekesistamisel. Eesti Kontsert on kontserdiorganisatsioon, kes haldab unikaalset kontserdisaalide võrgustikku, mis koosneb Tallinnas, Pärnus, Jõhvis, Tartus ja Peterburis asuvatest kontserdisaalidest. Samuti kuuluvad Eesti Kontserdi koosseisu nii Eesti Rahvusmeeskoor kui ka vanamuusikaansambel Hortus Musicus.

Riigi osalemise vajadus Sihtasutuses Eesti Kontsert tuleneb vajadusest tagada kultuurist, sh kõrgetasemelisest muusikaelust osasaamise võimalus üle Eesti, samuti tagada noore muusikapubliku pealekasv ning luua siinsetele interpretidele esinemisvõimalusi nii Eestis kui välismaal ja rikastada Eesti kultuuripilti rahvusvahelise muusikaelu paremikuga. Sihtasutus tegutseb nende eesmärkide saavutamise nimel ning kontserdiorganisatsiooni tegevuse jätkumine sihtasutuse vormis on vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Viimastel aastakümnetel on Eesti muusikavaldkonnas toimunud märkimisväärne areng, mis on toonud kaasa nii kohalike kui ka rahvusvaheliste artistide tõusu ja tunnustuse. Sellele on kaasa aidanud mitmed tegurid, sealhulgas digitaliseerimine, globaliseerumine ja tihenev koostöö välismaiste muusikutega. Eesti Kontserdil on selles arengus ning kõnealustes protsessides kaalukas roll, mille teadvustamine kajastub ka Eesti Kontserdi strateegilistes eesmärkides. Samuti on märkimisväärse panuse Eesti muusikavaldkonda teinud mitmed Eesti Kontserdi festivalid (Saaremaa ooperipäevad, Pärnu ooperipäevad, Jõhvi balletifestival, rahvusvaheline festival KLAVER, Haapsalu Valgete Ööde Festival jt), mis on aidanud tutvustada nii kohalikke kui ka välismaiseid artiste ning ergutanud muusikaturu arengut. Korraldades aastas üle Eesti u 400 koolikontserti, täidetakse üht osa oma missioonist, mis on ka ühe strateegilise eesmärgina fookuses.

Majandusmaastikul oli 2023. aasta jätkuvalt ebakindel ja keerukas. Ukraina sõjast ja pandeemia järelmõjudest tingitud geopoliitilised pinged ning turu ebastabiilsus on mõjutanud ka Eesti Kontserdi tegevuskeskkonda, püstitades ülesandeid, mille lahendamine on nõudnud tõhusat strateegilist juhtimist. Sihtasutusel on õnnestunud hoida finantsstabiilsust ja leida ka uusi viise organisatsiooni kestlikkuse tagamiseks, täidetakse jätkuvalt oma eesmärgid ja missiooni.

Eesti Kontsert korraldas 2023. aastal **743 kontserti** (417 koolikontserti ja 326 nn tavapärasest kontserti). Kontserte külastas **202 037 inimest** (vastavalt 77 660 külastajat ja 124 377 külastajat). 2022. a kontserte oli kokku 801, 2021. a 497 ja kuulajaid 170 246, 2021. a 92 267).

2023. aasta keskmine publikuarv kontserdi kohta oli **272 inimest**. Eesti Kontserdi kontsertidel oli keskmine publikuarv 381 ning koolikontserdi puhul 186 inimest. Võrreldes 2022. aastaga on keskmine publikuarv tõusnud 28%. Piletihindu on tõstetud keskmiselt 10%.

Kohe hooaja alguses õnnestus teoks teha kolme suure asutuse – Eesti Draamateatri, Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ning Eesti Kontserdi ühisprojekt „Macbeth“, mis ei pälvinud mitte ainult publiku heakskiitu, vaid ka arvukalt preemiaid.

Seejuures on Eesti Kontserdi jaoks oluline ka publiku teadlik juurdekasvatamine ning sellega tegeletakse süstemaatilisel viisil. Mõeldud aasta suurim uussaavutus oli noore muusiku mentorprogrammi „Lift“ käimalükkamine. Mentorprogrammi sihtrühmaks on 18-26 aastased muusikud, kellel on muusikaline kõrgharidus või kes seda kandideerimise hetkel omandavad. Lisaks „Liftile“ on käesolevaks aastaks noortele muusikahuvilistele plaanitud mitmekülgne tegevus meie põhisuundadel: jätkame telekonkurssi „Klassikatähed“, jätkub UNESCO muusikalinna sari Tallinna koolides, mille programm kogu aeg täiustub, ning jätkub ka koostöö festivaliga KRATT ning ülipopulaarsed koolikontserdid üle kogu Eesti.

Lisaks Saaremaa ooperipäevadele pälvisid märkimisväärset meediatähelepanu ka Eesti Kontserdi teised festivalid: Haapsalu Valgete Ööde festival, „Seitsme linna muusika“, Jõhvi balletifestival ning festival TubIN.

Eesti Rahvusmeeskoor pakkus meediale huvi kontserdituuriga Saksamaal, kus tuuritas koos Saksamaa ringhäälinguorkestrite eliiti kuuluva SWR Sümfooniaorkestriga Saksamaal ning esitas kuuel kontserdil Šostakovitši 13. sümfooniat „Babõn Jar“. Eesti Rahvusmeeskoor andis 51 kontserti, sh 14 kontserti välismaal (2022: kokku 53 kontserti). Publikuarv on aga kavamuudatustest tingituna jõudsalt kasvanud.

Aasta vältel jätkati fookustatud kontserditegevust kontserdimajades, keskendudes potentsiaalselt suurema publikuarvuga kontsertidele. Selleks, et rikkalikust kontserdivalikust saaksid osa ka Harjumaast kaugemate regioonide elanikud, on kontsertide mitmekülgse valiku printsiipi järgitud ka Vanemuise, Pärnu ja Jõhvi kontserdimaja programmi koostades. Vanemuise kontserdimajas oli kontsertide arv varasema aasta sama perioodiga võrreldes pisut väiksem, kuid seejuures kaasati 41% rohkem külastajaid. Pärnu kontserdimajas korraldatud kontsertide arv oli varasema aastaga võrreldes sarnane (+1 üritus),

kuid küllastajate arv kasvas 2/3 võrra. Kontsertide arv Jõhvi kontserdimajas oli pisut väiksem (-2 üritust), kuid suudeti publikuarvu kahekordistada. Peterburi Jaani kirikus 2023. aastal kontserte ei toimunud. Eesti Kontserdil puudub endiselt ligipääs nii kiriku ruumidele kui ka oma dokumentatsioonile.

2023. aasta jooksul andis ansambel Hortus Musicus **29 kontserti** (2022: 48 kontserti, sh 7 kontserti välismaal), publikuarv kahanes seejuures vaid 15%. Väiksem kontsertide arv on vastavuses vähendatud töökoormusega (2022: täiskoormus; 2023: osakoormus 0,5).

2023. aastal jätkati sihtasutuse kontserdimajade renoveerimist ja parendamist. Investeeringute maht oli 616 000 eur ning selleks kasutati nii kultuuriministeeriumi sihttoetust kui ka omavahendeid.

Keskkonnajälje vähendamiseks viidi 2023. aastal trükised – muusikaajakirja „Aplaus“ ja kontsertide kavad – kodulehe keskkonda ning suunama järjepidevalt kontserdipublikut laadima QR-koodiga kodulehelt alla kontserdikava. Nii Haapsalu Valgete Ööde festivali kui Saaremaa ooperipäevade puhul järgitakse kestliku ürituskorralduse põhimõtteid jäätmete sorteerimisel, toitlustuses ei kasuta ühekordseid nõusid, materjalide kasutuses eelistame korduvkasutatust või keskkonnasõbralikumaid tooteid, partnerite valikul on eelistuskriteeriumiks kohalikud ettevõtted ning kestliku tegutsemisviisiga firmad.

Aastal 2023 on sihtasutus täitnud ja ületanud eelarvelisi ja majanduslike eesmärke, suutnud olulisel määral kasvatada tegevustulusid ning kindlustada planeeritud parema põhitegevuse tulemi ja positiivse rahavoo.

Kokkuvõttes, täitis Sihtasutus Eesti Kontsert 2023. aastal oma põhikirjalisi eesmärke ning aastaseid tegevuseesmärke väga hästi ja targalt majandades. Eraldi väärib esiletoomist tegevus seoses Peterburi Jaani kirikuga, mille varade eest hoolitsemine muutub Ukraina suhtes täiemahulise Venemaa agressiooni ajal üha keerulisemaks, kuid sihtasutus üritab jätkuvalt sidet kiriku ja seal tegutseva Eesti kogukonnaga hoida.

2.10. Sihtasutus Eesti Kunstimuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Kunstimuuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *EKM* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on Eesti professionaalse kunsti ja väliskunsti ning sellega seotud materjali kogumine, säilitamine, uurimine ning vahendamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel.

2016. aastal asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Kunstimuuseumi funktsioonid Eesti professionaalse kunsti ja väliskunsti kultuuripärandi uurijana, kogujana, säilitajana ja vahendajana. Muuseum haldab ja täiendab Eesti suurimat kunstikogu alates keskajast tänapäevani. Väga oluline on seejuures ka Eesti kunsti tutvustamine välismaal ja teiste riikide kunsti toomine Eestisse. Sihtasutus on ühendav institutsioon, mille alla kuuluvad Kumu kunstimuuseum, Kadrioru kunstimuuseum, Mikkeli muuseum, Niguliste muuseum ja Adamson-Ericu muuseum. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aasta küllastajate üldarv oli oluliselt suurem kui 2022. aastal ehk **354 032**, 2022. aastal 213 934. EKM-i filiaalides avati kokku **17 uut näitust**: Kumu 10 (sh 4 projektiruumi näitust), Kadrioru kunstimuuseumis 2, Mikkeli muuseumis 2, Adamson-Ericu muuseumis 2, Niguliste muuseumis 1. Nendest 6

näitust valmisisid rahvusvahelises koostöös. Avatud oli 8 püsiekspositsiooni. Lisaks avati 1 näitus väljaspool Eestit (“Michel Sittow ja püha hõimkond” Rootsis) ja 1 näitus väljaspool filiaale Eestis (“Kunst või teadus” TÜ muuseumis ja TÜ kunstimuuseumis).

Rahvusvahelisel suunal toimusid 2023.–2026. a ühisprojektide läbirääkimised (Itaalia, Holland, Rootsi, Soome, Hispaania, Poola, Norra, Ameerika Ühendriigid, Leedu, Läti, Saksamaa, Prantsusmaa, Ukraina, Šveits, Belgia, Kanada).

EKM-i näitustel ja püsiekspositsioonis oli esindatud **3799 teost (sh 95 arhiivisäilikut)**, väljaspool EKM-i **1041 teost (sh 3 arhiivisäilikut)**, neist välisnäitustel **113 teost** (8 näitust).

Digiteeritud teoste fotosid oli kokku **32 395**, neist unikaalseid teoste fotosid 29 797. 2023. a sisestati digikogu andmebaasi 3930 teoste fotot. Kogudesse lisandus **1113** tööd (sh arhiivi 134 säilikut).

Viies filiaalis toimus kokku **1763 muuseumitundi**, milles osales **26 668 õpilast** eelkoolist gümnaasiumini. Seitsmes üle-eestiline muuseumihariduse infopäev „Mitmekesisus“ toimus Kumu kunstimuuseumis, osales 20 muuseumi üle Eesti, kontaktsest messist võttis osa 196 õpetajat; toimus 23 töötuba, kus muuseumid tutvustasid oma programme. Aitan Lapsi Fondi toel jõudis EKM-i viide filiaali 4173 õpilast, kes osalesid 222 muuseumitunnis. Programmi raames tehti Kumus, Kadrioru kunstimuuseumis ja Niguliste muuseumis hulgaliselt tunde ka erivajadustega lastele. 2023. aastal käis muuseumis palju koole Kultuurirahva toetusega, eriti Lõuna- ja Lääne Eestist. Kõikides filiaalides toimus hulgaliselt publikuprogramme. Kumu stuudios toimus aasta jooksul 458 programmi/õpituba, kus osales 3336 külastajat. Kumu kunstimuuseumis toimus näitustega seotult 181 üksiküritust 5805 osalejale. Sarjades toimus kokku 119 programmi, kus osales 1648 last, täiskasvanut või erivajadusega inimest.

Teadustöö keskendub neljale peamisele uurimissuunale ning töös on neli suuremat teadusprojekti ja mitmed teadustööle põhinevad näitused. EKM korraldas ise ühe rahvusvahelise konverentsi ja kaks rahvusvahelist seminari, lisaks arvukalt töötubasid, loengusarju ning näitustega kaasnevaid vestlusringe.

Sihtasutuse poodide, sh e-poe, eesmärgiks seatud käibenumbrid ületati. 2023. a käibeks kujunes **337 906 eurot** (eelmisel aastal 277 414 eurot). Hüppeline kasv saavutati eeskätt tänu uute toodete arendusele ja promokampaaniatele Metas ning Google’is.

Märtsis avati Niguliste muuseumi torn ja väike kabel külastajatele.

Jätkusid **rohepöördega** seotud tegevused muuseumi keskkonnahoiu töögrupi eestvedamisel. 2023. aastal kasutusele võetud digitaalne andmeait Power BI on kasulikuks tööriistaks majandus- ja külastusandmete analüüsimisel.

Kokkuvõtvalt on Sihtasutus Eesti Kunstimuuseum 2023. aastal täitnud oma eesmärgid väga hästi. Planeeritud külastajate arv ületati mitmekordselt. Äärmiselt edukad olid näitus ”teamLab. Hõljuvad öied igavikumeres“ ja Niguliste muuseumi taasavamine.

2.11. Sihtasutus Eesti Meremuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Meremuuseum (edaspidi ka *muuseum* või *sihtasutus* või *Meremuuseum*) põhikirjaline eesmärk on Eesti merenduse ajaloo seotud materjali kogumine, säilitamine, uurimine ning vahendamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel.

2017. aastal asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Meremuuseumi funktsioonid Eesti merenduse ajaloo seotud kultuuripärandi uurijana, kogujana, säilitajana ja vahendajana. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Külastajaid oli 2023. a Lennusadamas kokku **198 269** (2022. a **165 774**) ja Paksus Margareetas **52 887** (2022. a **53 705**), kokku seega **251 156** (2022. a **219 479**), sh nii piletiga kui ka piletita külastajad.

Teadusvaldkonnas uurimistulemuste publitseerimisel ilmusid eelretsenseeritud artiklid meresõjanduse ja merearheoloogia suunal, kajastades nii arhiivitööd kui ka arheoloogilisi (sh allveearheoloogilisi) välitöid laevavrakkidel.

Doktoritööga seonduv uurimuse koostamine jätkub merearheoloogia suunal „Merenduslik aines Eesti rannikulinnade arheoloogilises materjalis“, samuti reisilaevaliikluse ning mobiilsuse teemal „Aurulaevaliikluse roll reisijate mobiilsuse suurenemises. Reisilaevaliigid Eesti rannikul 1837–1870“. Arhiivitöö jätkus uurimisteemal „Baltisaksa päritolu maadeavastajad ja Vaikne ookean 19. sajandi I pooles“, mille tulemusena ilmub 2025. aastal raamat „Adam Johann von Krusensternist (1770–1846)“. Ilmus muuseumi eelretsenseeritud artiklikogumik merearheoloogia teemal „New Perspectives in Maritime Archaeology“ (Toimetised nr 9), ette valmistati ja koostati meresõjanduse teemal „Naval History“ eelretsenseeritud artiklikogumik (Toimetised nr 10). Uurimistegevused jätkusid Lootsi tänava vrakil. 2022. aasta sügisest on Eesti Meremuuseum olnud partneriks Horizon Europe innovatsiooniprojektis RECHARGE, mille eesmärk on viia kultuuripärandiga tegelevad organisatsioonid kokku erinevate võrgustike ja kogukondadega, et katsetada eluslabori formaadis kestlikke osalusärimudeleid.

Kogumistegevuses oli 2023. aastal suurem fookus polaarteemadel, lisaks viidi edukalt läbi suurem kogumiskampaania Naissaare teemal seoses Nargen Nord projektiga. Kogude täienemisel jätkati suuremahuliste eeltöödega Lootsi tänava vraki leidude pikaajaliseks säilitamiseks, sh tingimuste loomisega.

2023. aastal oli avatud kaks suuremat näitust Lennusadama angaaris: „Veneetsia – merede kuninganna“ ühes Eesti ja Veneetsia suhteid kajastava satelliitnäitusega ning Saaremaa Muuseumi rändnäitus „Viikingid enne viikingeid“. Lisaks oli avatud mitmeid väikenäitusi nii Lennusadama angaaris ja Paksus Margareetas kui ka väliskeskonnas (Naissaarel, Lennusadama jahisadamas ning Tammsaare pargis), samuti partnerite juures (WOW keskus Kuressaares, Sillamäe raamatukogus, Alutaguse kultuurimajas). Suure projektina toimus Lennusadama angaari püsiekspositsiooni uuenduse projekteerimine ning ettevalmistused.

2023. aastal on taastunud muuseumitundide külastatavus pandemiaeelsele tasemele (2023. a külastas muuseumi muuseumitundide raames u 9300 õpilast, toimus üle 450 õppeprogrammi). Erilist tähelepanu on viimastel aastatel pööratud õpetajate võrgustiku laiendamisele (nt koostööprojektid ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetajate seltsiga), erivajadusega õppijate kaasamisele (nt koostöö Käo Põhikooliga) ning eestikeelsele õppele ülemineku toetamisele (külastusjuhtide koolitamine lõimitud aine- ja keeleõppe teemadel; uus õppeprogramm keeleõppijatele „Keelega merele“ jms). Kokku osales haridustegevuses **11 888 last**.

Turundustegevuses on eesmärk hoida arvamusiidri positsiooni muuseumimaastikul tagatud erinevate koostöösuhte abil. Vaatamata aktiivsele koostööle Soome ja Läti reisibüroodega ei ole välisurg muuseumi jaoks veel taastunud.

Investeeringutest on arendanud Paksu Margareeta ekspositsiooni, korrastatud muuseumilaevu, arendatud

Lennusadama väliala, ehitatud Lootsi vraki konserveerimiseks laevahalli ning jätkatud Nargen Nord projektiga Naissaarel. Valminud on Naissaarel taastatava kitsarööpmelise raudtee projekt. Meremuuseumi eestvedamisel ja koostöös Kaitseministeeriumiga viiakse Naissaarele lähiaastatel püsielekter ja side.

Meremuuseum on ligipääsetavuse eestkõnelejaks Eesti muuseumide seas ning koostöös erinevate esindusorganisatsioonidega töötatakse selle nimel, et iga külastaja tunneks, et temaga on arvestatud ja ta on

muuseumisse oodatud. Meremuuseum on võtnud eesmärgiks vähendada muuseumi tegevuse keskkonnamõju läbi keskkonnateadlikkuse tõstmise, ringmajanduse põhimõtete rakendamise, kultuuriväärtuslike hoonete kasutuselevõtu, vananenud tehnilise taristu välja vahetamise, paberivabaduse saavutamise, fossiilkütuste vähendamise ning loodushoidliku käitumise. Suurendatakse taaskasutatud paberi osakaalu õppematerjalides ja ümbertöödeldud materjale kasutavate toodete osakaalu poe sortimendis, jätkatakse prügisorteerimise lahenduste arendamist ja seatakse eesmärgiks roheenergia kasutamise hoonetes lisaks juba praegu kasutatavale mereküttelahendusele. Lennusadama jahisadam pälvis 2023. aastal sinilipu kvaliteedimärgi ja Paks Margareeta sai Green Key kvaliteedimärgise.

Meremuuseumile on kultuuriminister kinnitanud asutaja ootused, milles olevate mõõdikute täitmise kohta on täpsem aruandlus esitatud muuseumi 2023. a majandusaasta aruandes.

Kokkuvõtlikult on sihtasutus täitnud enamuse asutaja ootustes määratud eesmärgid.

Võtmenäitajatest suurenes:

- 1) omatulu, mis moodustab kogutuludest 31%;
- 2) külastajate rahulolu on 8,4 (soovitusindeks, 2022 oli vastavalt 8,3). Ootus on saavutada 8,8.
- 3) Töötajate rahulolu kasvas 79%-ni (TRIPODi terviseuring max 100%, 2022. a oli 76%). Ootus on jõuda 80%-ni.

Kogude hoidmine vastab nõuetele ja toimus 3 uurimis-teadusprojekti.

Kõrvalekaldumised asutaja seatud sihttasemetest olid seotud museaalide ja digikujutiste vaatamiste ning allalaadimiste arvuga avalikus infosüsteemis MuIS. Võrreldes eelneva aastaga vaatamiste arv suurenes (+30 463 vaatamist), kuid seatud sihttasest ei suudetud saavutada (-337 000 vaatamist). Vähenes digikujutiste allalaadimiste arv (-741 tk). Külastajate arv kasvas Lennusadamas (+ 32 495), kuid vähenes veidi Paksus Margareetas (-818). Võrreldes seatud sihttasemega oli ootus, et Paks Margareeta kasvatab külastajate arvu veel 8800 külastaja võrra. Seega Paksu Margareeta näituste tutvustamisega on veel arenguruumi.

Nõukogu hinnang muuseumi tööle on hea.

Lähiaastate kolm prioriteeti:

1. Tuua inimesed korduvalt muuseumisse tagasi ja pakkuda neile kvaliteetset külastuskogemust. 2024. aasta alguses uuendatakse suuremahuliselt Lennusadama ekspositsioon.
2. Arendada Meremuuseumi teadustegevust uurimuspõhisemaks.
3. Suurendada Meremuuseumi organisatsioonilist ja majanduslikku efektiivsust.

2.12. Sihtasutus Eesti Noorsooteater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Noorsooteater põhikirjalised eesmärgid on:

- toetada mitmekülgselt ja kunstiliselt kõrgetasemeliste tegevuste abil õnneliku, terve ja harmoonilise inimese ning ühiskonna kujunemist Eestis luues ning esitades lastele, noortele ja täiskasvanutele kunstiväärtuslikke lavastusi ning korraldades muid sündmusi;
- hoida, arendada ja levitada nukukunste ning tutvustada nii Eesti kui maailma nukuteatrikunsti ajalugu (sh erinevaid nukutehnoloogiaid).

2012. aastal asutatud Sihtasutus Eesti Noorsooteater (algselt nimega Sihtasutus NUKU) (edaspidi ka *sihtasutus*) võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Riikliku Nukuteatri funktsioonid teatrikuultuuri edendaja ja kandjana. Teatri eesmärk on mitmekülgne ja professionaalne teatritegevus – omanäoliste, kunstiliselt kõrgel tasemel, harivate ja silmaringi avardavate ning väärtuslikku elamust pakkuvate nuku- ja visuaalteatri lavastuste loomine erinevatele vanuse- ja sihtgruppidele. Teatri tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjalise eesmärgi täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Tänu kogu kollektiivi heale sisulisele ning korralduslikule tegevusele, nutikusele, paindlikkusele, ühtehoidmisele ja hoolivusele, samuti toetajatele ja publikuhuvi säilimisele, said 2023. aastaks seatud eesmärgid suuresti täidetud. Jätkati repertuaari pikaperspektiivilist, terviklikku, sisulist, heatasemelist ja igakülgset tasakaalus kujundamist ja rakendamist. Pakuti võimalikult mitmekülgset repertuaari hulgale erinevatele sihtgruppidele, andes nii palju etendusi kui võimalik. Tagati hea toimetulemine, stabiilsus ning areng. Kui varasemate kriiside, mastaapse hinnatõusu ning majandusliku ebastabiilsuse järsul koostmõjul leidis sihtasutus end vaadeldava aasta alguses netovara miinusega, siis võeti eesmärgiks vähendada aastaga nimetatud miinust poole ulatuses. Ambitsioonikas eesmärk sai nii sisuliselt kui ka majanduslikult mitmekordselt täidetud (jõuti positiivse tulemini) tänu ühtsele, targale ning motiveeritud meeskonnale, ja tänu aina paremale repertuaarile ning suurele publikuhuvile.

2023. aastal esietendus **7 uuslavastust**. Aasta jooksul anti **500** etendust, mida külastas **69 292** külastajat. Saalide täituvus, oli **86,7%**. 2022. a 7 uuslavastust, anti 481 etendust ja koguti 62 967 külastajat, saalide täituvus oli 79,9%.

Sihtasutus korraldab iga kahe aasta tagant toimuvat rahvusvahelist visuaalteatريفestivali Tallinn Treff. Aasta 2023 oli festivali aasta ja tähistati arvult kolmeteistkümnendat toimumiskorda. Programm oli koostatud nii, et sellest võis leida ja kokku panna erinevaid alaprogramme: lastele, noortele ja täiskasvanutele, spetsiifiliste visuaalteatri liikide huvilistele. Publiku ette jõudis 17 lavastust ja visuaalteatriga seotud aktsiooni, neist 4 Eestist ja 13 mujalt maailmast (Saksamaa, Itaalia, Soome, Taani, Belgia, Holland, Iisrael, Inglismaa, Sloveenia), 7 lastele ning 10 noortele ja täiskasvanutele. Festivali raames anti **34 etendust**, mida külastas **3293 külastajat**.

Iganädalasel tegeletakse uue põlvkonna kasvatamise ja harimisega Noortestuudios (12 osalejat) ja teatringides (kahes erinevale vanuseastmele mõeldud ringis kokku 21 osalejat). Koostöös Eesti Draamateatri ja

Rahvuskooper Estoniaga korraldati **Koolinoorte Teatripäeva**. Pakuti erinevaid haridusprogramme ja algatati ning viidi läbi erinevaid üritusi.

Aastal 2023 jätkati Nukuteatrimuuseumi püsiekspositsiooni uuendamisega ja valmis nukuteatrit, kui teatriliiki tutvustav rändnäitus. 2023. aastal kogus muuseum **19 432 külastajat** (2022. 16 523 külastajat).

Riigi Kinnisvara AS-i abil parendati erinevat infrastruktuuri ja publiku ning töötajate tingimusi. Kestlikkuse eesmärgil jätkati muuseumi erilahendusalguse energiasäästlikumaks ehitamist. Ettevalmistamisel on ülejäänud maja energiasäästlikele lahendustele üleviimine. Välja on töötatud terviklik jäätmete liigiti kogumise süsteem, sh jäätmete hulka vähendatakse võimalikult palju taaskasutades.

Kokkuvõtvalt tuli Sihtasutus Eesti Noorsooteater 2023. aastal eesmärkide täitmisega väga hästi toime. Sihtasutus ületas oma 2023. aastaks seatud eesmärkide sihttasemed: 2023. aastaks seati eesmärgiks vähemalt 60 000 teatrikülastajat, kuid tegelikult teatrikülastajate arvuks kujunes 69 292 külastajat. Samuti alustas sihtasutus 2023. aastat negatiivse netovaraga (-113 000). Eesmärgiks seati netovara miinuse vähendamine 50 000 euro võrra. Eesmärk ületati mitmekordselt ja majandusaasta lõpetati positiivse netovaraga (127 000).

2024. aasta osas teevad muret madalad töötasud ja konkurentsivõime tööturul ning madal investeerimisvõimekus. Kompleksi osas on suureks toeks maja omaniku panustamine – planeeritav suuremahuline lavatehnoloogia renoveerimine ja küttesüsteemi kaasaajastamise ettevalmistamine. Teatritehnilisteks investeeringuteks on võimalused paraku jätkuvalt piiratud. Aastate jooksul oleme vastavat sisseseadet siiski võimaluste piires pidevalt täiendanud ja uuendanud. Sellest hoolimata vaatame alanud aastat positiivselt ning oleme veendunud, et areng jätkub.

2.13. Sihtasutus Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Riiklik Sümfooniaorkester põhikirjaline eesmärk on Eesti rahvusorkestrina eesti muusikakultuuri ja ennekõike sümfoonilise muusikakultuuri säilitamine ja arendamine.

2014. aastal asutatud Sihtasutus Eesti Riiklik Sümfooniaorkester võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Riiklik Sümfooniaorkester funktsioonid muusikakultuuri arendamisel ja mitmekesistamisel. Tegemist on vanima ja mainekaima regulaarselt tegutseva sümfooniaorkestriga Eestis (orkestri ajalugu ulatub 1926. aastasse). Riigi osalemise kaudu sihtasutuses tagatakse muuhulgas Eesti muusikakultuuri tippkollektiividele kaasaegsed ja konkurentsivõimelised tingimused tööks ja arenguks. Orkester on tööandjaks suurele hulgale professionaalsetele eesti muusikutele. Sihtasutus tegutseb nende eesmärkide saavutamise nimel ning orkestri tegevuse jätkumine sihtasutuse vormis on jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja asutajaõiguste teostaja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Aastal 2023 andis Eesti Riiklik Sümfooniaorkester (ERSO) kokku **119 kontserti** (2022. aastal 81 kontserti), kuulajate arv kokku **102 945** (2022. 77 806).

Toimus kolm salvestusperioodi (2022. aastal samuti kolm salvestusperioodi). 2023. aastal jätkusid ERSO hooajapõhised kontserdisarjad, koostööprojektid erinevate festivalidega ning jätkati läbirääkimisi kontsedireiside osas. ERSO käis pikal turneel Suurbritannias. Aasta tippündmuseks olid Mahleri kaheksanda sümfoonia ettekanded Estonia kontserdisaalis.

Tegevusvaldkonna üldist olukorda, arengut ja mõju arvestades jätkus trend, kus pileteid eelistati osta pigem kontserdinädalal, kuid kultuuritarbimine on üha kasvamas ning seda näitas ka sarjamüük, mis saavutas 2019. aasta taseme (koroona eelne aeg). Kontsertide arv üldiselt on suurenemas ning üha rohkem tekib võimalusi anda kontserte väiksematele koosseisudele mõeldud kontserdikohtades. Sotsiaalmõjuna võib välja tuua, et kui muidu on maailmas traditsiooniline publik pigem vanem generatsioon, siis Eestis on see muutumas ning ERSO näitel saame välja tuua, et meie publiku keskmine vanus on üha noorenev.

Suurim koostööprojekt oli ülimenukas lavastus „Macbeth“, mille lavastajad olid Ene-Liis Semper ja Tiit Ojasoo, muusikaline juht Olari Elts. Projekt valmis koostöös Draamateatri ja Eesti Kontserdiga ning seda esitati kolmel perioodil. Lavastus on kavas ka 2024. aastal.

2023. aastal astus ERSO ees nii solistide kui ka dirigentidena üles 38 Eesti artisti (2022. aastal 24) ning esitati 11 Eesti helilooja loomingut (2022. aastal 20). Kontserte anti lisaks Tallinnale ka Tartus, Pärnus, Haapsalus, Kärđlas, Laulasmaal, Avinurmes, Tabiveres, Palamusel ja Jõgeval. Selleks, et festivali traditsioon ei katkeks, toimus 2023. Tallinnas, Tartus ja Laulasmaal juba teist korda festival „Odessa Classics Tallinn“. Jätkus laiemale publikule suunatud päevane kontserdisari „Sümfoonilised lõunad“ (9 kontserti, 2022. aastal 10 kontserti) ning kümnel (2022. aastal 11 kontserti) korral korraldati sissejuhatavad eelkontserdid tund aega enne tavapärase kontserdi algust. Eelkontsertidel kõnelesid oma ala eksperdid erinevatest valdkondadest.

2023. aasta sügisest alustas ERSO uue kammermuusikakontsertide sarjaga, mille eesmärgiks on viia ERSO muusikuid kontserdipaikadesse üle Eesti. Oma tegevust jätkas ERSO TV – internetiplatvorm, mille kaudu on võimalik vaadata kõiki ERSO *live*-kontserte või juba toimunud esinemisi. 2023. aastal oli ERSO TV-l 46819 vaatajat.

ERSO jätkas hooajal 2016/17 alustatud kontsertidega kõigile muusika-aastal (2015) sündinud lastele.

ERSO turundustöö 2023. aasta eesmärgiks oli taastada koroonaeelne (2019) müügiseis, pakkuda publikule kuulamiseks põnevaid ja kõrgetasemelisi kontserte ning julgustada publikut rohkem kontserdisaali tulema. Nii kontserdisarjade müük kui ka õhtuste kontsertide küllastajate arv jõudis 2019. aasta tasemele. 2023 oli esimene koostööaasta uue ERSO peasponsoriga. Eesti *fintech* ettevõtte Iute toetab Eesti esindusorkestrit kolme, võimalusel isegi viie aasta jooksul erakordselt suure summaga – 360 000 kuni 600 000 euroga.

ERSO jätkab endiselt tööd ning panustab energiat, et edendada ja jätkata uue kontserdimaja visiooni ning võimaliku teostusega.

Tähelepanu suunatakse keskkonnahoiu tegevustele. Koostöös Stockholmi Kuningliku Filharmooniaorkestri ja Helsingi Linnaorkestriga tõi ERSO ettekandele lasteprojekti „Läänemere robot“, milles esitati erinevate Läänemere-äärsete heliloojate loomingut ning taustaks esitati animatsioone ning videolõike sellest, kuidas säästa ja hoida Läänemerd.

Kokkuvõttes võib hinnata Sihtasutuse Eesti Riiklik Sümfooniaorkester põhikirjalist eesmärkide täitmist 2023. aastal väga heaks. Eesti Riiklik Sümfooniaorkester viis hooaja sees edukalt läbi kaks suurt projekti, 11 kontserdiga turnee Ühendkuningriikides ja Mahleri 8 sümfoonia ettekande Estonia kontserdisaalis. Vaatamata suurtele ja mahukatele tegevustele suutis sihtasutus säilitada hea finantsseisu. Oluline tähelepanu saavutati kolme sihtasutuse koostööprojektiga Macbeth.

Suuremate tulevaste projektidena, mis võivad mõjutada ka järgmiste majandusaastate tulemusi on planeeritavad turneed aastatel 2025 ja 2026 (sh. turnee Aasias) ning ERSO 100. sünnipäeva tähistamine aastal 2026.

2.14. Sihtasutus Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on Eesti ajalooa seotud kehakultuuri-, spordi- ja olümpiaalase materjali kogumine, säilitamine, uurimine ning vahendamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning olümpismi aadete ja sportlike väärtuste hoidmisele ja levitamisele kaasaaitamine.

2016. aastal riigi ning Eesti Olümpiakomitee asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Spordimuuseumi funktsioonid Eesti ajalooa seotud kehakultuuri- ja spordialase materjali kultuuripärandi uurijana, kogujana, säilitajana ja vahendajana. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aasta olulisemad tulemused

2023. aasta oli Sihtasutuse Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumi üks kõigi aegade edukaim. Muuseum suutis hüppeliselt suurendada varasemalt uuele tasemele jõudnud küllastaja- ja tulunumbrid.

Sihtasutuse külastajate arv oli 2023. aastal **30 755** (2022. a 22 624, 2021. a 11 540 ja 2020. a 6389). Lisaks tööle spordipärandiga uuenesid muuseumi haridus- ja turundustegevused, toimusid koostööprojektid, valmisid mitmed väiksemad näitused, toimusid traditsioonilised sündmused (spordifilmide festival SOFF, muuseum Tartu autovabaduse puiesteel jt) ning tegevused koolivaheaegadel. Jätkati aktiivset tegevust Rahvusvahelise Olümpiakomitee ellu kutsutud olümpiamuuseumide koostöövõrgustikus.

Muuseumikeskkonna vaates uuendati muuseumi sisehoov atraktiivseks tegevuskeskkonnaks ning värskendati parema külastajakogemuse jaoks keldrikorruse ruume.

Seoses Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumi 60. juubeli ja Eesti Olümpiakomitee 100. aastapäevaga toimus erinevaid koostööprojekte üle Eesti. Suurimana saab välja tuua Tallinna lennujaamas kevadel avatud olümpiateemalise lennuvärava, mis annab lennu ootajatele põhjaliku ja atraktiivse ülevaate Eesti olümpialoost, olümpiaesemetest ning tegevusvõimalusi. Arvestades, et Tallinna lennujaama külastas eelmisel aastal ligikaudu 3 miljonit reisijat, on see väga hea võimalus spordipärandi ja muuseumi tutvustamiseks väljaspool Tartut.

Seoses muuseumi juubeliaastaga toimus suvel Tartus spordiajaloo teemaline konverents ning koostöös olümpiakomiteega avati fotonäitus „Igihaljad“, mille raames pildistati üles Eesti tippsporlaste medalikimbud. Näitus liikus üle Eesti erinevatel kaubanduskeskustes ning selle väiksem versioon oli üleval muuseumis aga ka näiteks Riigikogus.

Mitmeaastase projektina jõudis finišisse mahuka olümpiaajaloo ülevaateose „Olümpia lugu“ koostamine. Koostöös Kääriku spordikeskusega said keskuse hotellitoad ümber kujundatud olümpiateemalisteks, andmaks külastajatele nii sisulisi teadmisi, emotsioone kui ka aitamaks spordimuuseumi inimestele lähemale viia.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum 2023. aastaks seatud eesmärgid väga hästi. Sihtasutuse tegevus on jätkusuutlik ning loodud on eeldused arenguteks järgnevatel aastatel.

2024. aasta peamiseks eesmärgiks on suurenenud külastajahuvi säilitamine ja järjepidev kasvatamine. Selleks avab sihtasutus kevadel muuseumis uue suurnäituse, osaleb Tartu2024 programmis ning korraldab Soome suunalise turunduskampaania. Kaugema tuleviku osas alustab muuseum eeltööd jalgpalliteemalise filiaali loomise võimalikkuse analüüsimiseks.

2.15. Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum põhikirjaline eesmärk on vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ning vahendada Eesti tarbekunsti ja disaini ning nendega seotud materjali ning panustada seeläbi valdkondade arengusse ja professionaalsesse mõtestamisse.

2024. aastal asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum ülesanded.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Sihtasutus Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum asutati märtsis 2024 ning alustas sisulist tegevust maist 2024. Sellest tulenevalt saab esitada ülevaade sihtasutuse tegevusest ja eesmärkide täitmisest järgmisel aastal.

2.16. Sihtasutus Eesti Tervishoiu Muuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Tervishoiu Muuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum* või *Tervisemuuseum*) põhikirjalised eesmärgid on:

- pakkuda lastele ja täiskasvanutele elamuslikult anatoomia ja füsioloogia alaseid teadmisi;
- korraldada tervishoiu-, tehnika- ja tehnoloogiavaldkonna töötubasid, kursuseid ning muid üritusi üldhariduskoolide õpilastele ja üliõpilastele;
- talletada ja eksponeerida Eesti meditsiini kaasaegset ja ajaloolist pärandit;
- kujundada väärtushinnanguid tervislikust eluviisist.

2013. aastal riigi ja Tallinna Tehnikaülikooli asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Eesti Tervishoiu Muuseum funktsiooni Eesti meditsiini ja tervishoiuga seotud materjali kogumisel, säilitamisel, uurimisel ning vahendamisel hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning tervislikku eluviisi kandvate väärtushinnangute kujundamisel. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aasta oli Tervisemuuseumi võtmenäitajate osas väga hea aasta. Muuseumi külastas rekordarv inimesi – **50 273** külastajat (2022. aastal 46 619 külastajat). Kõige rohkem käib muuseumis õpilasi – 39% külastajatest, täispileti ostis 14%, perepileti ligi 7%, tasuta külastab muuseumi üle 26% külastajatest (kuni 8-aastased lapsed, gruppi saatvad õpetajad, sõjapõgenikud jt). Õpetajate soovitusindeks on püsinud pikaajaliselt stabiilselt üle 9 palli 10st. 2023. aastal osales muuseumitundides, töötubades ja -tuuridel kokku **20 394** inimest. Toimus **1121** muuseumitundi ja -tuuri.

14. aprillil avati teemanäitus „**Uneversum. Näitus unest ja magamisest**“. Näitus räägib magamise füsioloogiast ja une hügieenist. Näitust täiendavad publikuprogramm ja muuseumitunnid ning töötod õpilastele ja ka täiskasvanutele. Tegemist on esmakordselt kolme muuseumi koostööprojektiga, kus külastajal on võimalus üheaegselt külastada kolme uneteemalist näitust.

Varasem **vaimse tervise näitus „Palju õnne!“** jätkas 2023. aastal Eestis ringirändamist. Mööda Eesti raamatukogusid rändab ka muuseumi külastajatega koosloomes sündinud **näitus „Lapsesuu“**. Tallinna Sadama territooriumil on üleval muuseumi kogudel põhinev alkoholipoliitikat ja karskusliikumisest käsitlev **välinäitus „Karskelt, kultuuriselt või põhjani?“**. Tervisemuuseumi **taskuhääling „Sünaps“** sai aasta jooksul juurde 10 uut episoodi. 2023. aasta lõpu seisuga on kokku valminud 73 episoodi, mida on kokku kuulatud üle 23 000 korra.

Muuseumi kui organisatsiooni arendamisel väärib 2023. aasta raames märkimist „**Rohelise muuseumi**“ **märgise** tegevusplaani elluviimine.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Eesti Tervishoiu Muuseum aastaseid tegevuseesmärke 2023. aastal väga hästi. Ületati nii omatulu kui ka külastajate arvu plaan, mõlemad numbrid on muuseumi ajaloo suurimad. Töötajate rahulolu-uuringu tulemused olid head (rahuolu koondindeks 5,06 palli 6 palli süsteemis). Muuseumi likviidsus on väga hea, mis annab võimaluse investeerida omavahenditest püsiekspositsiooni uuendamisse.

2024. aasta peamised eesmärgid on uue teemanäituse ettevalmistused, 100 aastat tagasi loodud Tervisemuuseumi ja Eesti rahva terviseloo arengut kajastava raamatu koostamine, hariduse ja näituste strateegiate koostamine, kõrge külastaja- ja töötajakogemuse hoidmine ja ning võimaluse uurimine asutada

Tartusse oma filiaal TEMU hariduskeskuse näol, et olla lähemal Lõuna-Eesti külastajate jaoks. Muuseumi praegune püsinäitus saab 2025. aastal 10-aastaseks, seega on lähiaastatel plaanis suurem investeering selle uuendamisse.

2.17. Sihtasutus Eesti Vabaõhumuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Eesti Vabaõhumuuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada ja vahendada kultuuripärandit, sh:

- Eesti maa-arhitektuuri ja -maastike ainevaldkonna muuseumi funktsiooni täitmine;
- kõigi mäluasutuste, Kultuuriministeeriumi hallatavate riigimuuseumide ning riigile kuuluvat muuseumikogu kasutatavate muuseumide teenindamine sihtasutuse tegevusvaldkonnas;
- Eesti Vabaõhumuuseumi muuseumikogu hoidmine ja täiendamine;
- ainelise ja vaimse kultuuripärandi, sh kultuurimälestiste uurimine, kogumine, hindamine, konserveerimine, restaureerimine ja digiteerimine, olles nimetatud valdkondade arendaja, oskusteabe haldaja, vahendaja ja populariseerija ning laiapõhjaliste teenuste osutaja – kompetentsuskeskus;
- Eesti miljööväertuslike piirkondade turismialase konkurentsivõime tugevdamine.

2013. aastal asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatavate riigiasutuste Eesti Vabaõhumuuseumi funktsiooni Eesti maa-arhitektuuri muuseumina ning Ennistuskvoja „Kanut“ funktsioonid kultuuriväärtusega asjade uurimisel, konserveerimisel, restaureerimisel ja digiteerimisel. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Arengukava järgi on sihtasutusel neli töösuunda: 1) külastuskeskkond ja haridus, 2) teadus- ja kogud 3) konserveerimine ja digimine ning 4) organisatsiooni arendamine.

Suuremat mõju avaldas 2023. aasta tulemustele 2022. aasta veebruaris alanud sõda Ukrainas, mis mõjutas eriti tugevalt siinse piirkonna turismi (peamiselt kruisiturism). Välituristide arv 2023. aastal oli umbes 50% koroonapandeemia ja sõjale eelnenud 2019. aasta tulemusest.

Külastuste koguarv 2023. a oli **113 010** (2022. a **96 331**, 2021. a 80 855).

1. TÖÖSUUND: KÜLASTUSKESKKOND JA HARIDUS, mille eesmärk on elamusliku, sisuka ja peresõbraliku muuseumi külastuskogemuse pakkumine.

Haridusprogrammides osalejaid oli **17 597** (2022. a 15 040, 2021. a 11 247).

Koroonaeelsest külastatavusest ollakse maas umbes 30 000 külastajaga ja seda just välituristide vähesuse tõttu. Seega on oluline tösta kohalikku külastatavust ning see nõuab ekspositsiooni arendamist. 2023. aastal avati selleks lastega peredele suunatud Kolga aida-lauda-raida hoone, mis on osa arenduses olevast Talulapse maailma projektist, mille valmimine on planeeritud 2024. aasta suvehooaja alguseks.

2. TÖÖSUUND: TEADUS- JA KOGUD, mille eesmärk on olla unikaalsete ja hästi hoitud kogudega Eesti juhtiv maa-arhitektuuri teadus ja kompetentsikeskus.

Maa-arhitektuuri valdkonnas korraldati 2023. aasta jooksul kokku 10 üritust. Erinevate koolitus- ja nõustamisprogrammides osalenute rahulolu oli väga kõrge (94% - 96%). Avaldati 2 muuseumipublikatsiooni ja 32 populaarteaduslikku artiklit. Jätkati aastal 2022 Suur-Sõjamäel asuvasse Hoiuraamatukogusse kolitud museaalide korrastamist ning museaalhoonete remonttöid nende säilimise tagamiseks. Digiteeritud museaalide osakaal on 86% – protsendi viis planeeritud veidi allapoole uute museaalide liisandamine.

3. TÖÖSUUND: KONSERVEERIMINE JA DIGITEERIMINE, mille eesmärk on pakkuda Eestis kättesaadavaid tiptasemel kultuuripärandi konserveerimis- ja digiteerimisteenuseid. Konserveerimis- ja digiteerimiskeskuse Kanuti tööd toimusid 2023. aastal vastavalt esialgsele rakeduskavale ja plaanid said pea maksimaalselt täidetud. Rahulolu Kanuti pakutavate teenustega on kõrge (2023. a 97,8%, 2022. a 94,8%).

4. TÖÖSUUND: ORGANISATSIOONI ARENDAMINE, mille eesmärk on töötajate kõrge rahulolu ning et sihtasutus on valdkonnas hinnatud tööandja.

2023. aastal viidi läbi töötajate vaimse tervise uuring, mille üldised tulemused olid head. Töötingimuste parandamiseks 2023. aastal koopiahoonena Kolga aida-lauda-rait ning renoveeriti Rocca al Mare suvemõisa kompleksi kuuluv Hagemeisteri maja. Töötajate Hagemeisteri majja kolimine toimub aastal 2024.

Kokkuvõttes, Sihtasutus Eesti Vabaõhumuuseum täitis endale 2023. aastaks püstitatud eesmärgid hästi.

2024. aasta peamised fookused eesmärkide täitmisel on:

- talulapse maailma projekti edasi arendamine, sh karjalapse rada ja käed-külge tegevused Kolga õueajal, mis võiksid tuua kaasa pere- ja korduvkülastatavuse kasvu (2024. aasta külastatavuse prognoos on 118 000);
- ekspositsiooni arendused ja ettevalmistused (puhkamise kultuur, vaene kolhoosiaeg Sepa talus, Tehasemaja, ligipääsetavuse parendamine);
- museaalhoonete seisukorra parendamine (kuivendustööd, elektritööd, katuste remonttööd) ja museaalide hoiutingimuste parandamine II viilhallis;
- töötingimuste parandamine (Šveitsi villa ja kõrtsi WC-de remont);
- kõrtsi pakutavate teenuste ja kaubanduse arendamine (sh suvekohvik ja e-pood);
- Kanuti teenuste pakkumine muuseumidele ja aadlivappide konserveerimine;
- vabatahtlike süsteemi arendamine.

2.18. Sihtasutus Endla Teater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Endla Teater põhikirjaline eesmärk on eesti rahvuskultuuri rikastamine, eesti kultuurimõtte edendamine ja eesti keele hoidmine kunstiväärtuslike professionaalsete lavastuse loomise ja esitamise kaudu.

2012. aastal riigi, Pärnu linna ja Paikuse valla (2017. aastal ühinenud Pärnu linnaga) asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Pärnu Teater „Endla“ funktsioonid teatrikultuuri edendaja ja kandjana ning riigilt saadud hoonekompleksi haldajana. Endla Teater osaleb aktiivselt Pärnu linna kultuuriruumis, olles piirkonnas professionaalne kultuuriasutus, huvipakkuva ja mitmekülgse mängukavaga ning võimalustega erinevateks lisategevusteks. Teatri toimimine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aasta osutus sihtasutusele Endla Teater (edaspidi ka *teater* või *Endla*) normaalse tööritmi saavutamise aastaks. 2022. a lõpus alanud külastatavuse hoogustumine jätkus ka käsitletava aasta I pooles, kuid kahjuks rauges see novembris- detsembris kui viiruste laine hakkas mõjutama halvavalt nii personali ja publikut. Piiranguid küll polnud, kuid tõsiselt oli mõjutatud etendustegevus ja osaliselt ka uuslavastuste proovide läbiviimine. Samas hakkas külastatavust kaudselt mõjutama nii uueks aastaks lubatud maksumuudatuste suur mõju kui ka sõjalise konflikti jätkumine Ukrainas. Kokkuvõtvalt on aasta väga

positiivne, sest võrreldes eelnevaga anti ligi 40 etendust rohkem ja suudeti kasvatada publikuarvu 25 tuhande võrra.

2023.aastal uuendati ka Endla Teatri visuaalset identiteeti ja ollakse nüüd mitmes mõttes värskema näoga publiku poole avatud ning liigutakse uuendatud arengukavas võetud eesmärkide suunas.

Kokku esietendus **2023. aastal Endla Teatris 9 uuslavastust**. 2023. aasta jooksul toimus Endla Teatris **343 etendust ja 26 muud sündmust**, mida käis vaatamas **87 173 külastajat** (s.h. teatrietendustel 85 010, hooaja avapeol 492, kinoseanssidel 482 ja jazzklubi kontsertidel 1189 külastajat).

Lisategevustena korraldas teater koolinoortele Õpitubasid ja Teatrireise Eesti teatrite erinevatele etendustele. Võimaluste piires jätkus ka **Teatrikino, Jazzklubi ja Teatrigalerii tegevus**. Koostöös Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžiga viis teater läbi senistest mahukama **publiku-uuringu**.

Gulliveri mängud pakuvad jätkuvalt tegevust erinevas vanuserühmas koolinoortele ja nüüdsest ka õpetajatele. **Endla Teatri õpitoad** on koostöös Pärnu Linna haridusametiga jätkunud ka 2023.aastal ning Endla pakub siin teatrispetsiifilist praktilist õpikogemust linna koolinoortele, lisandunud on ka täiskasvanud õppijaid ning õpetajaid. Korraldati kokku 58 õpituba ja õppekäiku, kokku 1 148 osalejale.

Üha enam panustatakse oma tegevustes **säästvale arengule** ning ollakse üle vaatamas kogu jäätmeahelat, et analüüsida, kuidas seda tõhusamaks muuta ja ringlahendustele üle liikuda. Juba praegu suudetakse oma tegevusahelas tekkivaid jäätmeid üha rohkem sorteerida.

Kokkuvõtlikult täitis Sihtasutus Endla Teater 2023. aastal oma eesmärgi väga hästi. Võrreldes 2022. aastaga anti ca 40 etendust rohkem, samuti suurendati publiku arvu pea rekordiliselt 25 000 inimese võrra. Uuslavastusi toodi välja 9. Edukad oldi ka arengukava teiste sihtide saavutamises – nt uuendati teatri visuaalset identiteeti; loodi teatrikohvikule uus kontseptsioon ja kohvik viidi üle rendimudelile; Pärnu partneritega parema koostöö tegemiseks liituti MTÜ-ga Destination Pärnu ja osaleti aktiivselt projektis „Tere Pärnu suvi!“. Viidi läbi Endla Teatri publiku uuring. Seega saab öelda, et Endla Teater liigub oma tegevustega kindlalt teatri arengukavas kokku lepitud sihtide suunas ja enamik 2023. aastaks kokku lepitud eesmärkidest sai täidetud.

2.19. Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (edaspidi ka *sihtasutus* ja *muuseum*) põhikirjalised eesmärgid on:

- Läänemaa ja Haapsalu linna kultuuri- ja looduspärandi ning Eesti side ja raudtee ajaloo tutvustamine ja populariseerimine;
- Haapsalu linna ja piirkonna konkurentsivõime tugevdamine.

2013. aastal riigi ja Haapsalu linna asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Läänemaa Muuseumi ning Haapsalu linna asutuse Eesti Raudteemuuseumi funktsioonid kultuuripärandi uurija, koguja, säilitaja ja vahendajana. Muuseumi tegutsemise sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Kokku külastas sihtasutuse muuseume **61 016** külastajat (2022. a 54 716).

Kevadistes kooligruppides osales programmides 5874 õpilast; muuseumikaardiga külastusi oli 2139 ehk 3%. Välismaalaste osakaal oli 18%; populaarseimaks osutus linnusemuuseum 34%-ga. Kokku koostati 17 näitust.

MuS-i on sisestatud 96% kogu sihtasutuse muuseumikogust, raudteekogust 75%. Digiteeritud on kogust 68%; raudteekogust 48%. Raudtee- ja sidekogu kirjeldamine olnud ajamahukam seoses nii kogude üleviimisega uutele pindadele kui ka paralleelselt toimuvale inventuurile.

Majandusaastal piirduti avariilist olukorda likvideerivate ja ennetavate remontidega. Algselt 2023. aastaks kavandatud Imedemaa õuealal uue atraktsioonina tädi Bergi maja avamine ja Raekoja treppide remont (paigaldati käsipuu) lükati edasi seoses linnuse sissepääsupaviljoni katusekatte täiendavate remontide tõttu.

2023. majandusaasta oli sihtasutusele COVID 19 kriisi järgselt teine täis tööaasta, kuna 2018. aastal suletud linnusemuuseum avati uuendatuna 2019. aasta juunis. Nii 2022. kui ka 2023. aastal ületati kavandatud omateenitud vahendid summas. Tõusule vaatamata pole asutuse majandustulemused COVID 19 kriisi järgselt taastunud. Näitustegevusest väärib esiletõstmist Ilon Wiklandi pärandi tutvustamine välismaal. COVID 19 järgsed näitused Saksamaal 2022. aastal Hannoveris (Alam-Saksi) ja 2023. aastal Weiblingenis (Baden-Württemberg) jätkuvad 2024–2025 näitustega Rootsis. Välisnäitused tõstasid nõudluse Ilon Wiklandi loomingut tutvustava kataloogi vastu, mille koostamine algatati 2023. aastal. Arvestades Ilon Wiklandi ja Astrid Lindgreni koostöö suurt rahvusvahelist tuntust, on trükisel potentsiaal leida täiendavat ostuhuvi väliskirjastustelt (eeskätt Rootsi, Saksamaa, Soome).

Uue tegevusena käivitusid ettevalmistused „Rohelise muuseumi“ kriteeriumide täitmiseks. Kõigis muuseumi struktuuriüksustes toimus jäätmete kogumine liigiti, selleks mindi üle eraldi jaotusega prügikastidele. Kõigil muuseumiürituste korraldamisel lähtuti keskkonnanahoidlikest põhimõtetest. Näitustegevuses on asutus aastaid järginud materjalide korduvkasutuse printsiipi.

Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid asutatud on Sihtasutus Rannarootsi Muuseum, mille Haapsalus asuvat filiaali külastas 2023. aastal kokku 10 543 ja Ruhnu muuseumi 1662 külastajat.

Kokkuvõttes oli 2023 majandusaasta sihtasutusele kõigis näitajates tõusuaasta, mil parendati muuseumide külastuskeskkonda ja oldi edukad nii sisutegevuste arendamisel kui ka välisnäituste korraldamisel. Tulemuse tagas panustamine kollektiivi ühte kuuluvusse ja suund vastutuse delegerimisele.

Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseum tuli 2023. aastal eesmärkide täitmisega hästi toime.

Arvestades tarbimiskeskonna langustrende võib järgmisel, 2024. majandusaastal muuseumide külastushuvi jääda võrreldes varasemaga tagasihoidlikumaks. Ka järgmisel 2024. majandusaastal jääb prioriteediks külastajate arvu taastamine, mistõttu piletihindade tõstmist üldjuhul ei kavandata. Sihtasutusel on kavas taotleda „Rohelise muuseumi“ märgist 2024. aastal.

2.20. Sihtasutus Hiiumaa Muuseumid

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Hiiumaa Muuseumid (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada ja vahendada Hiiumaa kultuuripärandit ning tugevdada Hiiumaa kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

2014. aastal riigi ning Hiiu, Emmaste ja Käina valla (2017. aastal ühinenud Hiiumaa vallaks) asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Hiiumaa Muuseumi funktsioonid Hiiumaa kultuuripärandi uurija, koguja, säilitaja ja vahendajana. Hiiumaa Muuseumidest on aastatega kujunenud hiidlaste peamine mäluasutus. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal jätkas muuseum kultuuripärandi jäädvustamist, uurimist ja eksponeerimist, muuseumikogu hooldamist ja säilitamist, muuseumi taristu kaasajastamist, hariduslikku ja teavitavat tööd. 2023. aastal külastas Sihtasutuse Hiiumaa Muuseumid kõiki filiaale kokku **13 543** inimest, **tõus** võrreldes eelmise aastaga **24,8%** ehk üle 2400 külastaja.

Jätkati paljude 2022. aastal alustatud üritusesarjadega, mis on märkimisväärselt aidanud külastatavust kasvatada. Ürituste tegemine on oluline kohalike muuseumi kutsumiseks ning tutvustavad Hiiumaad ja selle kultuuri kohalikule, külalisele nii mujalt Eestist kui välismaalasele. Nii on traditsiooniks saanud suvised Triibuseelikute keerutamised Mihkli talumuuseumis, Salongiõhtud Pikas Majas ja preepäevad erinevates filiaalides.

Sihtasutus on alustanud uue hoidla rajamise ettevalmistusi, 2018. aastal sai valmis arhitektuuribüroo DagoPEN koostatud hoidla põhiprojekt, mida asuti Muinsuskaitseameti eestvedamisel 2023. aasta I pooles kaasajastama. 2023. aasta II pooles seisati ajutiselt tööd hoidlaprojekti uuendamiseks, seoses riigi keerulise rahalise seisuga. Sihtasutus avaldab lootust, et pärandihoidlate projektiga minnakse rahalise olukorra paranemisel edasi, sest teema on muuseumi jaoks äärmiselt prioriteetne.

2023. aastal lõpu seisuga on kogu suuruseks **35 390** (+699 museaali) museaali ja neist on digigeeritud **34 880**, mis on **98,56% muuseumikogust**. Kogud on nõuetekohaselt hooldatud, kuid hoiutingimused ei vasta pikaajalise säilitamise nõuetele.

2023. aastal esitleti Sihtasutuse Hiiumaa Muuseumid filiaalides kokku 11 näitust, millest kaks olid Tartu Loodusmaja rändnäitused keskkonna teemadel, Eesti Arheoloogide Liidu rändnäitus arheoloogilised välitööd Eestis 2022 ja üks oli Eesti Vabaõhumuuseumi külalishäädus.

Lisaks neile oli avatud Kassari majas püsinäitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa.“ ja kappide avahoidla. Rudolf Tobiase majamuuseumis eksponeeriti püsinäitust ja R. Tobiase maja aidas Eesti Vabaõhumuuseumi näitust „Alevist linnaks“. Mihkli talumuuseumis kohandati ja taaskasutati 2022. aasta Pika Maja aastanäitust „Lapsepõlves...“.

Muuseum annab avalikke konsultatsioone Hiiumaa pärandi osas, mida oli 2023. aastal 159. Eraldi teemana tehakse eeltööd Hiiumaa Rahvariidekooli tegevuse käivitamiseks 2025. aastal. Rahvariideteemal anti konsultatsioone 68 korral. Lisaks õpilastele suunatud muuseumitundidele on asunud tegutsema rohkem harivate avalike ürituste korraldamisega. Muuseumi õpilasprogrammidest võttis osa 482, elamusprogrammides 490 ja töötubades 145 osalejat. Aasta jooksul toimus muuseumi filiaalides 53 sündmust 2277 osalejaga. Lisaks neile toimus viis loengut kokku 71 osalejaga.

2023. a negatiivse tulemi põhjusena võib välja tuua kiire kulude kasvu 2023. aastal, millest suurimaks kujunes tööjõukulu kasv. Kahjumi katmise võimalusena nähakse kulude hoolikamat kontrollimist, muuseumipoodides müüdavate kaupade hindade ja juurdehindluse ülevaatamist, ürituste ja näituste korraldamise kulude paremat kontrolli, eriti projektipõhiste ürituste puhul omaosaluste suurust.

Kuigi sihtasutuse majanduslik seis on murettekitav, on kokkuvõtvalt sihtasutus Hiiumaa Muuseumid oma sisuliste eesmärkide täitmisega 2023. aastal hästi toime tulnud. Arvestades Hiiumaa elanike väikest arvu (alla 9800) ning lühikest turismihooaega, on muuseumi saavutatud aastane külastuste arv – 13 543 – hea tulemus.

2024. aastal on uue tegevusena kavas Tahkuna tuletornis operaatorteenuse pakkumine. Seoses Hiiumaa kunstiaastaga on ka sihtasutuse 2024. aasta näitused suures osas kunstile pühendatud. Organisatsiooniliselt on fookus sihtasutuse uue arengukava koostamisel, tulude suurendamise võimaluste leidmisel ja kokkuhoiuvõimaluste analüüsil.

2.21. Sihtasutus Jõulumäe Tervisespordikeskus

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Jõulumäe Tervisespordikeskus põhikirjaline eesmärk on liikumisharrastus-, vabaajaveetmis-, harrastus-, treening-, võistlus- ja koolituskeskuse arendamine ning haldamine, pakkumaks võimalusi loodushariduslikuks tegevuseks, harrastus- ja tippspordiga tegelemiseks ning aktiivse puhkuse veetmiseks looduses.

Sihtasutuse tegevuse eesmärk on kujundada elanikkonna liikumisaktiivsuse arengut soodustav keskkond edendamaks sportlikke ja tervislikke eluviise, mis toetavad inimeste tervena elatud eluea pikenemist ja eneseteostust ning majanduskasvu. Sihtasutus loob ja hoiab heal tasemel tingimused liikumisharrastus-, vabaajaveetmis-, treening-, võistlus-, harrastus- ja koolituskeskuse tegutsemiseks. Keskus on treeninglaagrite, koolituste ja kultuuriürituste läbiviimiseks tugev, jätkusuutlik, tunnustatud, hinnatud ning arvestatav koostööpartner aidates kaasa keskuses korraldatavate ürituste kõrgel tasemel läbiviimisele. Loodud on tingimused erinevate valdkondade riigisiseste võistluste sh tiitlvõistluste, ürituste ettevalmistuseks ja läbiviimiseks ning rahvusvaheliste võistluste ja ürituste ettevalmistamiseks ning läbiviimiseks.

Keskus on hästi toimiv, komplekselt väljaarendatud tervisespordikeskus. Riigi osalemine sihtasutuse asutajana on vajalik sihtasutuse avaliku funktsiooni täitmise tagamiseks, milleks on tervisesportlikuks tegevuseks tingimuste loomine ning ühtlasi säilib võimalus taotleda olulisi investeeeringuid. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Ürituste korraldamine ja koostöö

Loodud on tingimused treeninglaagrite ja koolituste tänapäevasel tasemel läbiviimiseks. Keskus on treeninglaagrite, koolituste ja kultuuriürituste läbiviimiseks jätkusuutlik, tunnustatud, hinnatud ning arvestatav koostööpartner aidates kaasa keskuses korraldatavate ürituste kõrgel tasemel läbiviimisele. Koostööd tehakse paljude spordi- jt organisatsioonidega.

06. oktoobril 2023. aastal avati aastaringiselt kasutatav liivahall erinevate rannaliival mängitavate pallimängude (rannajalgpall, rannavõrkpall, rannatennis, rannakäsipall) ja muude alade (rannamaadlus jm) harrastamiseks tervisespordi ja tippspordi tasemel. Liivahalli valmimine on Jõulumäe jätkusuutliku arengu tegevuskava realiseerimise üks oluline etapp, mis aitab kaasa turismi- ja tervisevaldkonna konkurentsivõime tõusule ja rahvusvahelistumisele kogu Pärnu ja Lääne-Eesti turismipiirkonnas. Projekt sai toetust Euroopa Liidu struktuurivahendite Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise toetusmeetmest.

Jõulumäe Tervisespordikeskusel täitus 2023. aastal 47 tegutsemisaastat. 2023. aastal toimus keskuses 23 rahvusvahelise osalusega võistlust/üritust. Üleriigilisi võistlusi/üritusi korraldati 90 erinevat sündmust. Maakondlikke ja kohalikke avatud võistlusi/üritusi kogunes kalendrisse 29. Keskuse spordirajatisi, treening-, võistlus- ja koolitusvõimalusi kasutasid 2023. aastal vähemalt 70 erineva üleriigilise alaliidu või organisatsiooni esindajad, spordi- ja kultuurivaldkonna ala harrastajad lastest senioriteni.

Keskusesse paigaldatud elektrooniline loendur registreeris 2023. aasta 12 kuu jooksul ligikaudu 175 000 kasutuskorda. Tervisespordikeskuses loetud kasutuskordadest on u 30 000 unikaalsed registreeritud külastajad. Keskuse kasutuspäevi kokku 2023. aastal oli 365, mis on 100% aastast.

Liikumisharrastus-, vabaajaveetmis-, treening-, võistlus ja koolituskeskuse tegutsemiseks tingimuste

loomine

Eesmärgi elluviimise toetamiseks renoveerisid ja ehtasid valdavalt sihtasutuse enda töötajad mitmeid keskuse spordirajatisi, et tagada tegevuseesmärkide täitmine heal ja väga heal tasemel.

- Jõulumäe Tervisespordikeskuses on erinevaid püsitähistusega liikumisradu kokku ~135 km, lisaks väga mitmekesine valik treening- ja sportimispaiku, rekreatsiooni- ja puhkealasad.
- Suusahooaeg 2023/2024 algas juba 25. novembril 2023. Kunstlumega on kaetud 2,5 km pikkune suusarada ja üks kelgunõlv. Suusarajad ja kelgumägi on hooajal valgustatud seitsmel öhtul nädalas kella 21-ni.
- Kõik muud spordirajatised olid ette valmistatud ja avatud vastavalt aastaajale omaalgatuslikuks sportlikuks tegevuseks, spordivarustuse laenutus töötab aastaringelt.

2023. aastaks said eesmärgid seatud oluliselt kõrgemale kui eelnevatel aastatel (majandustegevustulude prognoos 469 962 eurot) ning isegi aasta jooksul korrigeeritud siht (so 488 162 eurot) täideti 103%. 2023. aasta majandustegevuse tuludeks ettevõtlusest kujunes 502 042 eurot, võrreldes 2022. aastaga kasv 35 462 eurot so 7,6%.

Kokkuvõtvalt võib arvestades olukorda ja võimalusi Sihtasutuse Jõulumäe Tervisespordikeskus 2023. aasta tegevuse tulemuste ning põhikirjalistest eesmärkidest tulenevate tegevuseesmärkide täitmist hinnata väga heaks.

- 2024. aastaks on sihtasutus sõlminud toetuslepingud, mis tagavad keskuse jätkusuutliku majandustegevuse. Jätkatakse elanikkonnale sportimis- ja aktiivse puhkuse võimaluste pakkumist.
- 2024. aastal on planeeritud rajada välirannatenniseväljakud ja -padeliväljak, pikendada kunstlumetootmise trassi, soetada generaator ootamatute elektrikatkestuste puhuks ja elektri tootmiseks lumekahuritele kunstlume tootmisel, renoveerida kergejõustikusektorid.
- 2024. aastal on plaanis korraldada ja vastu võtta mitmesuguseid treeninglaagreid, spordi- ja kultuuriüritusi ning nende kalenderplaan on aktiivselt avatud. Sihtasutus seisab hea selle eest, et keskuse territoorium, hooned, ruumid ja sisustus, liikumisrajad, spordi- ja teenindusrajatised vastaksid tegevuseks kohaldatud tervisekaitse-, tuleohutus- ja päästenõuetele.
- Personal on pädev ning vajalikul tasemel koolitatud.
- Ürituste ettevalmistus, vastuvõtt ja läbiviimine on tagatud ning keskus on jätkusuutlik, tunnustatud ning hinnatud koostööpartner ürituste korraldamisel.
- Jätkatakse ka keskkonnasõbralike ja energiatõhusate lahenduste rakendamist.
- 2024. aastal on plaanis muuta teenuste kasutamine külastajatele paremaks ja mugavamaks ning suurendada keskuse efektiivsust ja konkurentsivõimet. Sihtasutuse eesmärk on tagada Jõulumäe Tervisespordikeskuse jätkusuutlik tegevus ning pakkuda elanikkonnale ja sportlastele mitmekülgeid ja kvaliteetseid liikumisvõimalusi oodates kõiki huvilisi külastama keskust ning osalema üritustel ja treeningutel.

2.22. Sihtasutus Kultuurileht

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Kultuurileht põhikirjaline eesmärk on kultuuriajakirjanduse väljaannete kirjastamine ja levitamine.

Sihtasutuse kirjastatavad väljaanded omavad olulist rolli Eesti kultuuriruumis. Sihtasutuse tegevuse jätkamine ning põhikirjalise eesmärgi täitmine on olulised ka järgnevatel aastatel.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal jätkas sihtasutus oma põhitegevust, st. 15 kultuuriväljaande kirjastamist (ajakirjad Looming, Loomingu Raamatukogu, Keel ja Kirjandus, Akadeemia, Teater.Muusika.Kino, Vikerkaar, Värske Rõhk, Kunst.ee, Muusika, Hea Laps, Täheke; ajalehtede Sirp, Uma Leht, Mürileht ja Õpetajate Leht). Jätkati Sirbi teaduskülgede ilmutamist.

Peamised sihtasutuse tegevust iseloomustavad näitajad on tellijate arv, üksikmüügi numbrite ja veebis lugejate arv. 2023. a. ajakirjade ettetellijate arv kahanes võrreldes 2022 aastaga ja 2024 aasta jaanuari algusega oli neid 13 845. E-ajakirjade tellijaid oli enim Loomingu raamatukogul (32), Loomingul (27) ja Vikerkaarel (24), kokku oli e-ajakirjade tellijaid 120, mis on kogutellijate arvu suhtes väga väike. SA Kultuurileht väljaannete loetavusnumbrid veebis on aasta aastalt tõusvad.

Keskkonnahoiule suunatud tegevustest saab sihtasutus silmas pidada eelkõige täpset planeerimist väljaannete trükiarvu osas, kus tuleb hoida mõistliku tasakaalu ajakirjade kättesaadavust silmas pidades. Igapäevases töös lähtub sihtasutus mõistlikust ja keskkonda säästvast majandamisest alates prügi sorteerimisest kuni energia tarbimiseni.

Elron, Rahvusooper Estonia, Eesti Kontsert, Tallinna Linnateater ja paljud teised ettevõtted olid jätkuvalt sihtasutuse koostööpartnerid sihtasutuse väljaannete turundamisel.

Jätkuvalt ilmus Loomingu raamatukogu kuldsari 6 teosega ja nimetatud sarjal on püsiv ostjaskond. Sihtasutus andis 2023 aastal välja ukrainakeelse Täheke, mida jagati tasuta üle Eesti kõigile koolidele ja lasteaedadele, kus tegeleti ukraina lastega. Samuti ilmusid Täheke Võru, Seto ja Mulgi erinumbrid. 2023. aastal jätkus sihtasutuse väljaannete kirjastamine e-ajakirjadena. Jätkuvalt oli sihtasutus koostöös Rahvusraamatukoguga ja kõik sihtasutuse väljaannete aastakäigud on digitaalselt kättesaadavad Rahvusraamatukogu digitaalarhiivis DIGAR. 2023 aastast on sihtasutuse väljaanded Rahvusraamatukogu uuel e-laenutuse platvormil lugejatele kasutada.

2023. aasta lõpus valmis koostöös kultuuriministeeriumiga sihtasutuse uus kodulehtede prototüüp, mis jätkub 2024. aastal juba väljaannete kodulehtede uuendamisega.

2023. aastal tegutses sihtasutus oma asutamise eesmärkidele vastavalt ja aastatulem oli positiivne. Kokkuvõtvalt on sihtasutus Kultuurileht oma eesmärkide täitmisega 2023. a hästi toime tulnud.

2024. korraldab sihtasutus 2025. aasta väljaannete trükkimise hanke. Kuna kogu majanduskeskkond on labiilne, siis katab hange vaid ühte aastat.

2.23. Sihtasutus Kunstihoone

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Kunstihoone põhikirjalisteks eesmärkideks on kaasaegse kunsti edendamine Eestis ning professionaalse näitustegevuse ja seda toetavate programmide ja tegevuste läbi viimine.

2017. aasta detsembris riigi ja Eesti Kunstnike Liidu asutatud Sihtasutus Kunstihoone täitab talle põhikirjaga seatud tipptasemel kohalike ja rahvusvaheliste kunstinäituste ja -sündmuste korraldamise eesmärgi hetkel asenduspinnal näitusepaviljonis Lasnamäel – ning Tallinna linnalt renditud Linnagalerii ruumides. Tallinna esindusväljakul asuvas Eesti vanimas, 1934. aastal Eesti Kultuurkapitali poolt sihtotstarbeliselt rajatud näitusemajas ja galeriis on tegevus renoveerimise ootel peatatud, hoones on välja lülitatud vesi ja küte. Ehitustööd on ette valmistatud, aga rahastus hetkeseisuga puudub.

Riigi kaasamine vähemalt ühe kujutava kunsti valdkonna asutuse strateegilisse juhtimisse on oluline riikliku kultuurikorralduse ühtsuse ja loomevaldkondade võrdsete arenguvõimaluste tagamiseks ning

kannab ka valdkonna stabiilse arengu tagamise eesmärki. Võttes kaasvastutuse kunsti avalikkusele vahendaval ajaloolise väärtusega esinduspinnal Tallinnas, toob riik valdkonda juurde juhtimispädevust ja strateegilise planeerimise kogemust. Kunstihoone tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Näitustegevuse osas toodi 2023. a välja kokku **10 näitust** (2022. 15 näitust, 2021. 15 ja 2020. 16 näitust), mida külastas kokku **23 649** külastajat (2022. 33 146, 2021. 32 777 külastajat ja 2020. 38 291). Näituste arvu ja külastatavuse langus on seotud tegevusega asenduspinnal.

2023 oli esimene aasta, kus tegevus toimus renoveerimise ootel ainult Lasnamäe paviljonis ja Linnagaleriis. Kunstihoone Galeriid Vabaduse väljak 6 hoone esimesel korrusel Kunstihoone ei kasutanud (antud ruume anti tasuta kasutada paari tudengiprojekti jaoks). Kunstihoone peamajas leidis aset Kunstiakadeemia lõputööde näitus TASE. Enamikul sihtasutuse näitustest on oluline rahvusvaheline aspekt — osalevad väliskunstnikud või on kaasatud väliskuraator. 2023 aastal leidis aset 6 rahvusvahelist näitust, milledest 3 toimus Lasnamäe paviljonis ja 1 Linnagaleriis. Näitusega kulmineerus 3 aastat kestnud rahvusvaheline koostööprojekt Beyond Matter, kus koostööpartneriteks olid ZKM Karlsruhe, Pompidou keskus Pariisist, Aalto Ülikool Helsingist ja Ludwig Museum Budapestist. Lisaks tuuakse keskmiselt kord aastas välja ka suur Eesti kunstniku isikunäitus, 2023 aastal oli selleks Hanna Samosoni „Võlukunst on mõnikord väga lähedal eimillelegi“ Lasnamäe paviljonis.

2023. aastal investeeriti 797 238 eurot, mis kulus vabaduse väljak 8 hoone eelseisva renoveerimise ettevalmistamiseks, projekteerimistöödeks ja ajutise tegevuspinna Lasnamäe paviljoni näitustegevuseks kohaldamiseks. Kunstihoone jätkas haridusprogrammide osas koostööd Sally Studioga ning lisaks pakus haridusprogramme Kunstihoones täiskohaga venekeele suunaga haridustöötaja. Haridusprogrammides osales kokku 3253 inimest, mis on 2022 aastaga võrreldes 15% rohkem. Osalejatest 40% olid vene emakeelega. (2022 aastal 29%). Uue haridusprogrammi „Vaatamise kool“ on õpetajad ja õpilased väga hästi vastu võtnud ning soovitakse jätkata selle pakumist täiel võimsusel. Lisaks töötati aasta jooksul välja kaasaegse kunsti baasil modernismist rääkiv haridusprogramm keskkoolinoortele. Jätkusid kunstnikuvestlused, loengud, kontserdid, ringkäigud kuraatoriga ja teised publikuprogrammid. Lasnamäe paviljoni külastatavus on võrreldav Vabaduse väljaku suure saali näituste külastatavusega enne Covid pandeemiat ning külastajate arv näituse kohta on tõusnud 7%. 2023 aasta jooksul korraldas Kunstihoone 48 erisündmust publikuprogrammis, 1 kinoõhtu, 3 kontserti ja 3 „Süvenemise kunsti“ noortekubi kohtumist.

Kunstihoone on juba aastaid näituste korraldamisel taaskasutanud võimalikult palju materjale. Kõik näitustel kasutatavad lisaseinad on modulaarsed ja korduvkasutatavad ning ka neid näitusekujunduste elemente, mida endal ei ole olemas, hangitakse võimalusel kasutatuna. SA Kunstihoone tegutseb kaasaegse kunsti valdkonnas, mis on Eestis äärmiselt õhuke ja vaene. Suurem osa näitusekorraldajaid sõltuvad Kultuurkapitali toetustest, valdkond püsib Eestis suures osas elus ainult tänu tegijate entusiasmile. Seda enam on tähtis, et valdkonna keskne organisatsioon Kunstihoone püsiks tugev, tegus ja korralikult finantseeritud.

Kokkuvõttes võib öelda, et arvestades 2023. aasta võimalusi on sihtasutus Kunstihoone oma eesmärkide täitmisega väga hästi toime tulnud.

Edasiste aastate kohta tuleb välja tuua, et kuna kõikide teenuste hinnad on tugevalt kallinenud ning palgasurve kõrgharitud tippspetsialistide osas väga tugev, siis muutunud oludes toimetulemiseks pidi Kunstihoone koondama 2023 ühe kuraatoritest ning 2024 aastal loobutakse ühe haridustöötaja teenustest, mis vähendab haridusprogrammide pakumise võimekust kolmandiku võrra. Lisaks loobutakse igasugusest rahvusvahelisest kommunikatsioonist ning vähendatakse Eestis tehtavat kommunikatsioonitööd. Kui Kultuuriministeriumi toetus jääb samaks ka 2025 aastal, muutub SA Kunstihoone põhikirjaliste eesmärkide täitmine erakordselt keeruliseks. Renoveerimise venimisega seotud teadmatus ning ruumikitsikus vähendab oluliselt ka sihtasutuse võimalusi publikuni jõudmiseks. Kultuuriministerium

on otsustanud oodata SA Kunstihoonele asutaja ootuste seadmisega kuni on selgem Vabaduse väljak 8 hoone renoveerimise ajakava.

2.24. Sihtasutus Kuressaare Teater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Kuressaare Teater põhikirjalisteks eesmärkideks on:

- luua ja esitada professionaalseid lavastusi;
- koguda, hoida ja talletada kohapärimust erinevate teatritekstide kujul teatri repertuaaris;
- tutvustada valminud lavastusi teistes teatrilinnades ja maakondades;
- korraldada mistahes teatrikunsti ja kultuuri populariseerivaid sündmusi lisaks teatrietendustele (näitused, festivalid, koostööprojektid, seminarid, tegutsemist jätkab TeatriKino).

2019. aastal riigi ja Saaremaa valla asutatud Sihtasutus Kuressaare Teater võttis üle Saaremaa valla munitsipaalteatrasutuse Kuressaare Linnateater funktsioonid piirkondliku etendusasutusena. Riigi sihtasutuse asutamisel osalemise eesmärk täita sihtasutuse avalikku funktsiooni, milleks on Saaremaa elanikele parimate võimaluste pakkumine, et nad saaksid osa kvaliteetsest lavakunstist ning et etendustegevusse oleksid kaasatud kohalik kogukond ja kohapärimus. Samuti teatrivõrgustiku korrastamise lõpuleviimine ja riigi osalusel etendusasutuste toetamine kõikides Eestimaa piirkondades (sh saartel). Teatri tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Aastal 2023. andis Kuressaare Teater 100 etendust, külastajaid oli kokku **12 713** (2022. a 11 321).

Aastal 2023. taastus koroonaeelne etendustegevus. Samas oli 2023. turbulentne ja ootamatu hinnatõuse silmas pidades. Uuslavastused olid 2023. kõik algupärandid, kõik lavale jõudnud näidendid on loodud Kuressaare Teatrile ja valdavalt truppi silmas pidades.

Repertuaaris oli 9 lavastust, 5 nendest lastelavastused. Etendusi anti muudes etenduspaikades üle Eesti. Kokku külastas Kuressaare Teatrimaja erinevatel sündmustel 20 485 inimest. Teostati publiku garderoobi remont.

Kokkuvõttes on hinnang Sihtasutus Kuressaare Teatri 2023. a eesmärkide saavutamisele väga hea.

2.25. Sihtasutus Narva Muuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Narva Muuseum põhikirjalised eesmärgid on:

- Narva linna ja piirkonna ajaloo ning arhitektuuri-, kultuuri- ja looduspärandi tutvustamine ja populariseerimine ning seeläbi Eesti ajaloo tundmise kasvatamine;
- Narva linnuse ja bastionide säilimise ja arendamise tagamine;
- Narva linna ja piirkonna konkurentsivõime tugevdamine.

2012. aastal riigi ja Narva linna asutatud Sihtasutus Narva Muuseum (edaspidi ka *sihtasutus* ja *muuseum*) võttis üle varasemalt Narva linna asutusena tegutsenud Narva Muuseumi funktsioonid kohaliku kultuuripärandi uurija, koguja, säilitaja ja vahendajana ning linnalt saadud kinnistute haldajana. Riigi osalemine sihtasutuses asutajana on vajalik nimetatud avaliku funktsiooni täitmise tagamiseks, samuti suurendamiseks riigi kohalolekut Eesti piirialal, valdavalt mitte-eestikeelses

keskkonnas. Muuseumi tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Narva muuseumi külastas 2023. a **59 947** külastajat (2022. a 82 706).

Muuseumi külastajate arvu, sh piletiga külastajate arvu langus võrreldes 2022. aastaga on tingitud Läänepoolse projekti laiamahulistest ehitustöödest. Oluline põhjus on ka väliturismi madalseis regioonis, mis on seotud välispoliitilise olukorraga. Samuti oli 2022. aasta statistikas kajastatud Narva linnuses linna organiseeritud tasuta ürituste külastajate arv, mida 2023. aasta statistikas ei ole kajastatud. Eestist pärit külastajate arv on veidi vähenenud. Seevastu aga on tõusnud Soome ja Saksamaa turg, samuti külastajad USA-st. Teiste hulgas on mõningane kasv Poola, Skandinaavia ja Ühendkuningriigi klientide seas.

Toimus 9 uurimisprojekti. „Eesti EL välispiiri programm“ projekti raames toimunud uurimistöo võeti kokku muuseumis toimunud lõpukonverentsil, kus räägiti nii projekti kulgemisest, linnuse restaureerimise ajaloost kui ka uutest leidudest. Lõppes edukalt rahvusvaheline koostööprojekt „PATTERNS: Erasmus+“ Rumeenia, Poola, Eesti ja Soome kultuuripärandi organisatsioonide vahel. Algatati uurimis- ja restaureerimisprojekti „Narva puitbarokk“.

Sisemiste ressursside optimeerimise abil parandati ja jätkati museaalide hoiutingimuste parendamist. Passiivse kogumistöo raames jõudis muuseumi ligi 200 objekti, mis kajastavad sõdadevahelise Eesti aja- ja kultuurilugu. Muuseumi enda näitused tuginevad Narva Muuseumi kogudel ja seeläbi on suurenenud kogude nähtavus ja juurdepääs.

2023. aastal korraldas muuseum kokku 15 näitust, neist seitse Kunstigaleriis ja kaks välinäitust. Muuseum pakub laialdast muuseumitundide valikut. Programmid on välja töötatud kooskõlas Eesti riikliku õppekavaga ning on suunatud erinevas vanusegrupis sihtrühmadele (koolieelikud, keskkooliõpilased, gümnasistid ja täiskasvanud). Lisaks muuseumitundidele pakub muuseum mitmekülgseid elamus- ja hariduse programme (sh lastelaagrid, perepäevad jne). Muuseumi uueks algatuseks oli noortelaager, mis oli pühendatud muuseumitöötajate ametite populariseerimisele ning muuseumitöö tutvustamisele. Meistriklassid on haridusliku kontekstiga ning on seotud Eesti ajaloo, traditsioonide ja tavadega. Haridustegevustes osales **2023. a 4430 õpilast**.

Turundusvaldkonnas toimus koostöös Narva Linna Arenduse ja Ökonoomika Ametiga projekt „ER 190 Narva projects towards to Capitalisation“. Projekti käigus loodi muuseumis 8 lühikest videoklippi „Piirilinnus“, eesmärgiga pöörata tähelepanu Narva linna ajaloolisele pärandile ja Euroopa projekti raames tehtud tööle.

2023. aasta lõpus lõppes Narva Muuseumis Eesti EL välispiiri programmi toetusel suuremahuline projekt ER3, mille juhtpartner oli Narva Muuseum. Projekti tulemusel restaureeriti põhimahus kogu Narva linnuse territoorium ning muudeti Narva linnus avalikkusele paremini ligipääsetavaks, mis aitab kaasa turistide arvu kasvule piirkonnas ning elavdab kohalikku ettevõtlust.

2023. aasta üheks eesmärgiks oli vähendada energiatarbimist muuseumis 4500 MWh-ni, lõppkokkuvõttes vähenes tarbimine aga kuni 4284 MWh-ni. 2023. aastal osalesid muuseumi töötajad „Rohelise muuseumi“ koolitustel ning alustati rohelise strateegia ja dokumentatsiooni ettevalmistamist 2024. aastaks.

Asutajad on sihtasutusele kinnitatud asutajate ootused, mille raames olevate mõõdikute täitmise kohta on täpsem aruandlus esitatud muuseumi 2023. a majandusaasta aruandes.

Kokkuvõtlikult on sihtasutus liikunud asutajate ootustes fikseeritud eesmärkide suunas. Võtmenäitajatest oldi täitmisele väga lähedal ja/või täideti, ületati:

1) külastajate rahulolu oli 8,3 (10-palli skaala), eesmärk 8,5;

- 2) kasvanud on Eesti identiteedi ja rahvuskultuuriga seonduvate ürituste osakaal (+7% võrreldes sihttasemega), iseäranis Narva linna ja piirkonna ajaloo tutvustavate näituste osakaal osakaal koguarvust (+43%);
- 3) haldusala küberhügieeni e-testis osales 76 % töötajatest (ootus oli 70%);
- 4) vähenes elektri tarbimine (-525 mwh) ja vee kasutus (-315 m3) aastas võrreldes eelneva aastaga. Rakendati keskkonnahoiu säästmise meetmeid, s.o prügi sorteerimine, keskkonnahoidlikud hanked jmt;
- 5) edukalt viidi ellu 9 uurimis- ja koostööprojekti (+ 6 projekti võrreldes sihttasemega) ja avaldati 2 Narva linna ajaloo seonduvat publikatsiooni.

Suuremad langused ja/või kõrvalekaldumised asutajate seatud sihttasemetest olid seotud alljärgneva:

- 1) külastatavus vähenes – kokku külastas Linnust ja Kunstigaleriid kokku 59 947 617 isikut (võrreldes sihttasemega -15 053) isikut; vähenes ka haridustegevusest osa saanud õpilaste arv, kokku 4430 õpilast (võrreldes sihttasemega –1570 õpilast);
- 2) omatulu osas toimus võrreldes eelmise aastaga langus, moodustades kokku 33% kogutuludest. Peamiselt seotud restorani kahjumiga, mille tegevus lõpetati. Sihttasemest puudu -10%, eesmärgi saavutamine praegustes oludes on ebarealistlik;
- 3) töötajate eesti keele oskuse tase ei paranenud, sihttasest ei saavutatud. Suurenen eesti keelt emakeelena kõnelejate arv (+3%), A1 ja A2 tasemel kõnelejate osas oli eesmärk, et nad parandavad oma keeleoskust ja seeläbi väheneb nende osakaal, kuid see hoopis suurenes (+4%). B ja C tasemel kõnelejate arv pidi suurenema, kuid tervikuna hoopis vähenes (-11%). Eesti keelt mitte valdavate töötajate grupis muutusi polnud. Peamised põhjused, miks keeleoskus ei paranenud, on see, et töötajate arv tervikuna vähenes ning enamike töötajate haldusosakonna (valvurid, heakorratöötajad) eesti keele valdamise tase on vähenenud.

Nõukogu hindab muuseumi tööd heaks.

2.26. Sihtasutus Pärnu Muuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Pärnu Muuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum* või *Pärnu muuseum*) põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada ja vahendada Pärnumaa kultuuripärandit ning tugevdada Pärnumaa kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

2015. aastal riigi ja Pärnu linna asutatud sihtasutus võttis üle Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Pärnu Muuseumi funktsioonid kultuuripärandi uurija, koguja, säilitaja ja vahendajana. Muuseumi tegutsemise sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Aasta 2023 oli Pärnu muuseumile väga sisutihe ja teguderohke.

Pärnu muuseumi näituste ja haridusprogrammide külastajate üldarvud on järgmised: Aidahoones 19 061, Koidula muuseumis 9210 ja Punases tornis 9753, kokku 38 024 külastajat (aastal 2022: Aidahoones 21 450, Koidula Muuseumis 4785 ja Punases Tornis 6543, seega kokku **32 688** külastajat).

Erilise hõngu andsid Lydia Koidula 180. sünniaastapäeva tähistamiseks loodud siinset kultuuriruumi rikastavad näitused ja tegevused, sealhulgas uuslavastuse „Koidul hing“ loomine. Samuti kolmandat suve toodi kohalikele ja linnakülalistele suurepärase suvenäitus – sel korral „Kings and Guards“, mis aitas eestimaalastel leida tee Pärnu muuseumisse. Olulist rolli mängisid muuseumi teostatud parendustööd: Punase torni piirdeaia ja värava remonttööd ja Koidula muuseumi ekspositsioonile suurema ligipääsetavuse loomine.

Muuseumikogu hoidmine ja täiendamine kulges 2023. aastal plaanipäraselt. Kogudega seotud tegevused viidi enamjaolt kavandatud tulemuseni. Inventeeriti 12 370 eset ühes kogus (arhiivraamatukogu). Jätkus foto- ja arhiivkogu museaalide digiteerimine, neile failinimedele loomine ja üleslaadimine MuIS-i digihoidlasse. Muuseumi hallatavat muuseumikogu täiendati 2023. aasta jooksul 1 696 museaali võrra ning selle suuruseks seisuga 31.12.2023 jäi 196 320 museaali. Kokku kirjeldati muuseumikogu 2 137 museaali ja digiteeriti 20 988 museaali.

Endiselt on Punane torn väga atraktiivne just välituristidele, torni sisehoov on omakorda väga populaarne Pärnut läbivatele turismigruppidele. Seetõttu saab kõigi Punase torni eksponaatidega (maketid, ringpanoraamkino, näitused) tutvuda neljas keeles (eesti, inglise, vene ja soome). Torn võttis peamiselt vastu üksikkülastajaid (81% torni külastajate arvust), kuid võõrustati ka laste- ning täiskasvanute grupe. Katsetati uusi külastusprogrammide formaate, nt koostöös Pärnu Private Tour OÜ-ga linna ruumi ning Punast torni haaravat kummitustuuri.

Pärast Koidula muuseumi täielikku renoveerimist 2020. aastal avati püsiekspositsioon eesti ja inglise keeles. Väliskülaliste osakaal külastuste koguarvust on aastatega kasvanud. Mullu, Koidula 180. sünniaastapäeval tõusis see 25 protsenti, enim just tänu Soomest, kuid ka Lätist ja Leedust ning Ukrainast tulnud külalistele. 2023. aasta kevadel paigaldati ekspositsiooni audiogiididele silmusvõimendid, et parendada vaegkuuljate muuseumikogemust. Samuti tõlgiti ekspositsiooni tekstid ja audiofailid soome ning vene keelde ning J. V. Jannseni ning L. Koidula elu ja tegevusega saab nüüdsest tutvuda neljas keeles.

Kolme filiaali peale kokku osales muuseumi harivates programmides (külastusprogrammid, loengud, konverentsid jmt) 5618 last ning 2701 täiskasvanut. Koostöös Pärnu linnavalitsusega toimus Pärnu linna kooliõpilastele 101 muuseumitundi 2721 õpilasele.

Väike, aga loov ja oskuslikult kokkuhoidlik meeskond saavutas aasta jooksul häid kunstilisi tulemusi, mille põhjal saab väita, et Pärnu muuseum on igati jätkusuutlik ja hästi toimiv meie kultuuriruumile oluline organism.

Sihtasutuse Pärnu muuseum tegevust eesmärkide täitmisel 2023. a võib hinnata väga heaks. Nii tegevuskava, arengukava kui ka finantseesmärgid said täidetud. Lisaks pälvis muuseum kaks suurt tunnustust: Pärnu linna 2023.a. kultuuri preemia muuseumi kollektiivile ja maakondlik tunnustus: 2023. aasta turismiarendaja – Pärnu muuseum.

2.27. Sihtasutus Rakvere Teatrimaja

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutus Rakvere Teatrimaja põhikirjalised eesmärgid on:

- luua kunstiliselt väärtuslikke professionaalseid lavastusi;
- arendada loomingulist meeskonda läbi novaatorliku teatrikeele kasutamise, rakendades selleks lavastusmeeskondi nii Eestist kui välismaalt;
- omada tasakaalustatud repertuaari, mis on suunatud erinevatele vaatajate sihtgruppidele;
- tekitada dialoog publikuga läbi sotsiaalselt oluliste ja intrigeerivate teemade käsitlemise lavastustes;
- jätkata professionaalse teatrikunsti viimist maakondadesse, tehes selleks spetsiaalselt ringreisitingimustele vastavaid lavastusi;
- korraldada mistahes teatrikunsti ja laiemalt kultuuri populariseerivaid üritusi lisaks etendustele: kino, festivalid, koolitused, rahvusvahelised koostööprojektid, näitused, seminarid, erinevaid kunstialasid sünteesivad ettevõtmised jms;
- luua rahvakultuuri ja seltsielu viljelemiseks ja arendamiseks vajalikud (materiaalsed ja

- organisatsioonilised) võimalused;
- renoveerida sihtasutusele kuuluv kinnisvara ja tagada edaspidi selle korrashoid.

Rahvuskultuurilist, regionaal- ja sotsiaalpoliitilist aspekti silmas pidades on Sihtasutuse Rakvere Teatrimaja tegevuse jätkamine Lääne-Virumaa ja mitmete ümbritsevate maakondade ainsa professionaalse, väljasõidu-etendusi andva teatrina ja rahvakultuurile tingimuste loojana (ka Rakvere linna tasandil) vajalik. Teatri toimimine sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastale mindi vastu ebakindlusega energiahindade ja üldise hinnatõusu osas, kartused ei osutunud aga tõeks ja 2023. aasta eelarve tulem kujunes positiivseks.

Eesmärkide täitmine oli 2023. a järgmine:

- publikuarv oli 64 432 (2022. a 48 870);
- □toodi välja 8 uuslavastust;
- 331 etendust;
- žanriline ja vormiline mitmekesisus; 2 komöödiat, 1 lastelavastus, 1 klassikalavastus, 2 20. sajandi klassikal põhinevat lavastust, 2 kaasaegse dramaturgia lavastust;
- väljasõitudes anti 331-st etendusest 164 etendust ehk 49,6% etendustest. Maarahvamajades anti 93 etendust, mis on etenduste koguarvust 28%.

2023. aasta oli lõppkokkuvõttes parem kui eelnenud, aga nakkushaiguste levik jättis Rakvere Teatris väljakuulutatud kuupäeval ära 20 etendust. Osa neist õnnestus ümber planeerida muudele kuupäevadele, osade publik paigutada juba välja kuulutatud etendustele.

Õpetajate infopäev toimus 2023. aasta õpetajate päeval, mil ligi 150 õpetajale toimusid teatrimajas ekskursioonid, kohtumised loomingulise juhi, kirjandustoimetaja ja dramaturg-lavastajaga ning avatud proovide külastus. 2023. aasta jooksul külastasid trupijuht, etendusteenistuse juht ja korraldusjuht män-gukõlbulikke rahvamajasid 12 maakonnas. Uuesti mõõdistati ja pildistati üles 42 rahvamaja.

2023. aastal oli kino avatud viis päeva nädalas ja koolivaheaegadel kuus päeva. Kogu aasta jooksul linastus 198 erinevat filmi, mida külastas kokku 57 344 inimest, moodustades 2,05% (kõik Apollo kinod kokku moodustasid 73,78%) vaatajate turuosast üle Eesti.

Festivali Baltoscandal puudutavad 2023. aasta põhitegevused olid seotud 2024. aasta festivali ettevalmistamisega.

2023. aasta moodustati sihtasutuses keskkonnategevuse töörühma, kuhu kuuluvad allüksuste alajuhid ja need töötajad, kes avaldasid soovi töörühma kuuluda ning keskkonnategevusse panustada. Ühtlasi pandi paika sihtasutuse keskkonnahoiu põhimõtted, koostati jätkusuutliku töötaja ja digiprügi vältimise meelepea ning töötati välja keskkonnasäästlike tegevuste strateegia 2024 planeeritavate tegevuste, vastutajate ja tähtaegadega. Toimus väljasõidutruppidele ringlusnõude kasutusvõtmine ja käivitus ressursse säästev e-pood õhtusöögipakkumiste ja vaheajalaudade tellimiseks. Pöörati kõigis oma tegevustes varasemast veelgi enam tähelepanu taaskasutusele ja materjalide lõpuni tarvitamisele. Alustati energiama-hukate köögiseadmete väljavahetamise ja teatrikompleksi sorteeritavate prügikastide vajaduse kaardis-tamise ning 2024. aastal soetamiseks ettevalmistustega. Tõsteti varasemast enam töötajate teadlikkust digiprügi vähendamisel. Suuremahulistest energiasäästu tagavatest töödest oli 2023. aastal väikese maja katuse vahetus ja katusealuse soojustamine

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Rakvere Teatrimaja 2023. aastal oma eesmärged väga hästi, ületati planeeritud publikuarv, planeeritud piletitulu nii teatrisaalides kui kinosaalides ning pea pooled etendused anti väljaspool oma kodusaali, millega Rakvere Teatrimaja on jätkuvalt enim regionaalset kättesaadavust tagav etendusasutus. Samuti lõpetati oluline väikese saali remont ning tegutses edukalt keskkonnategevuse töörühm.

Aasta 2024 tegevused on jätkuvalt kaetud ebakindluse looriga ja tuleb arvestada ootamatustega kõiges. Tegevuskava täitmisel on sisutegevuse suurimateks takistusteks oma eriala valdavate lavastajate puudus või vähene huvi ning näitetrupi napp kooslus. 2024. aastal tulipunktis jätkuvalt publik, et 2025. aastaks jõuda Rakvere Teatri koroonaeelsele 63 tuhande külastuse tasemele.

2.28. Sihtasutus Saaremaa Muuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Saaremaa Muuseum (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum* või *Saaremaa Muuseum*) põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ja vahendada Saare maakonna kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning tegevdada Saare maakonna kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

2017. aastal riigi ja Kuressaare linna (tänapäevaks Saaremaa vald) asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Saaremaa Muuseum funktsioonid Saare maakonnaga seotud kultuuripärandi uurijana, kogujana, säilitajana ja vahendajana. Muuseumi tegutsemise sihtasutuse vormis seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Muuseumi külastas 2023. a kokku **97 651** (2022. a kokku 97 403 külastajat, 2021. 80 118, 2020. 60 933). Haridusprogrammides osales **3183 inimest** (2022. aastal 5708).

Olulisemad põhitegevuse sündmused Saaremaa Muuseumis 2023. aastal:

- Saaremaa Muuseumi toimetiste sarja 14. trükisena ilmus Jaan Tamme raamat „Saaremaa ja Muhu linnused ja maalinnad“ ja ilmus Saaremaa Muuseumi Kaheaastaraamat 2021-2022;
- Osaleti ja juhendati Maasilinna uurimis- ja konserveerimistöid;
- Aktiivselt osaleti Kuressaare lossi arhitektuuri-ajaloolistes uuringutes, remonditööde käigus leitud kaevu teemaline artikkel avaldati muuseumi kaheaastaraamatus;
- Osaleti Eesti Rahva Muuseumi kureeritavas esemepärandi massdigiteerimise jätkuprojekti, mille käigus digiteeriti 1178 peamiselt suuremõõtmelist museaali ja tehti kõik need MuIS-i kaudu avalikkusele kättesaadavaks;
- Digiteeriti ja kirjeldati museaale, mille tulemusel 100% museaalidest on MuIS-is, neist 56% digiteeritud;
- Valik Salme laevmatuste leide on 3-D's kättesaadavad rahvusvahelises internetikeskkonnas Sketchfab;
- Toimusid ettekanded Saaremaa Muuseumi kogusse kuuluvatest Salme laevmatuste leidudest Norras Gudvangenis ja Tonsbergis;
- Saaremaa Muuseumi filiaalides toimusid iganädalased giidituurid, temaatilised perepäevad, erinevad näitused ja tähtpäevade tähistamised;
- Saaremaa Muuseumi omanäitus „Viikingid enne viikingeid“ eksponeeriti Eesti Meremuuseumis ja omanäitus „Elu piimanõus. Uudne pilk Saaremaa metsavendlusele“ eksponeeriti Eesti Sõjamuuseumis.

Sihtasutuse tellimisel valmis Piirkondade konkurentsivõime tagamise toetusmeetme abil projekt „Saaremaa muuseumi kaasajastamise I etapp – piiskopilinnuse konvendihooned sissepääsu ja esimese korruse välja arendamine“, millega muuhulgas uuendati osaliselt lossi püsiekspositsiooni ja loodi juurde kaasagsetele tingimustele vastavad ajutiste näituste pinnad, samuti parandati erivajadustega külastajate juurdepääsuvõimalusi.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Saaremaa Muuseum 2022. aastaks seatud eesmärged hästi.

Saaremaa Muuseum on ette valmistanud tegevuskava aastaks 2024 ja arengukava 2024–2028, mis kätkevad endas olulisimaid arengusuundi, lähtudes muuseumi põhiväärtustest.

2024. eesmärkidest väljavõtte:

- Kuressaare kindluse kui fortifikatsioonialajaloo teemapargi arendamine.
- Kindluse kui puhkeala atraktiivsuse tõstmine ja uute tegevusvõimaluste loomine.
- Konvendihooned kui muuseumikeskkonna parandamine ja atraktiivsuse tõstmine.
- Uue ekspositsiooni rajamine.

2.29. Sihtasutus Sakala Teatrimaja

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Sakala Teatrimaja põhikirjalised eesmärgid on:

- sihtasutuse valduses ja kasutuses olevate hoonete remont ja rekonstrueerimine ning valminud hoonekompleksi haldamine;
- Eesti teatrikunsti edendamine ning võimaluste loomine maailma teatrikunsti tutvustamiseks eesti vaatajatele;
- sihtasutuse sissetulekute ja kapitali kasutamine, maksmine või annetamine sihtasutuse halduskulude ning teatrihoones näidatavate lavastustega seotud kulutuste katteks.

Sihtasutus peamine põhikirjaline eesmärk on sihtasutuse valduses ja kasutuses olevate hoonete remont ja rekonstrueerimine ning haldamine. Sihtasutuse hoone paikneb Tallinnas Sakala tn 3 kinnistul, mille omanikuks on Eesti Vabariik ja riigivara valitsejaks Kultuuriministeerium. Sihtasutuse kasuks on seatud 2000. aastal tasuta hoonestusõigus tähtajaga 36 aastat. Pärast Sihtasutuse Teater NO99 tegevuse lõpetamist Sakala 3 hoones on muutunud ka Sihtasutuse Sakala Teatrimaja roll ja tegevus. Endisest hoone haldamisega tegelenud sihtasutusest (Sihtasutus Vanalinna Teatrimaja) on saanud hoone tegevust sisuliselt juhtiv sihtasutus.

Sihtasutuse tegevuse jätkamine on vajalik põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks, sh hoone heaperemeheliku kasutamise tagamiseks, ning hoonestusõiguse lepingust tulenevate hoone omanikupoolsete kohustuste täitmiseks ja kinnisvara hooldamiseks.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Nii nagu eelnenud aastatelgi, jätkas sihtasutus 2023. aastal maja haldamisega. Sihtasutuse jätkuvaks eemärgiks on tagada ning suurendada võimalusi ruumide rentimiseks etenduskunstidega tegelevatele kollektiividele.

2023. aasta jooksul toimus Sakala 3 Teatrimajas kokku 198 avalikku teatrietendust, millest 115 olid VAT Teater MTÜ produktsioonid ning 83 teiste produktsioonide läbi viidud etendused (sh Ekspedit-sioon OÜ, SA Fine5, EMTA Lavakunstikool, Oliivipuu OÜ, Rakvere Teater, Aurinkobaletti (Turku, Soome), nüüdist sirkuse festival Epicirq). Teatrimaja erinevates saalides toimus kokku 739 proovipäeva, millest 252 moodustasid VAT Teatri proovipäevad ning 487 proovipäeva teised produktsioonid.

Aastal 2023. tehti investeeringuid Kammersaali kohandamisele etenduskunstide eripäradest lähtuvalt. Otseseks tulemuseks on senisest olulisemalt laiemad võimalused etenduste läbiviimiseks.

Sihtasutus peab oluliseks keskkonnahoiule suunatud tegevusi. Olulisemate tegevustena väärivad välja-toomist: a) tehnosüsteemide remont ja seadistamine, et tagada senisest säästlikum energiakasutus hoo-nes sh ventilatsioonisüsteemide töö optimeerimine ning selle töötamisgraafikute seadistamine, kütte-sõlme automaatika kestev seadistamine; b) akende jooksev korrashoid ja hooldus, mida saadab ka põhi-mõtte mitte avada aknaid tuulutamiseks; c) prügisorteerimise tagamine vastavalt kehtivatele nõuetele;

d)majas ei kasutata ühekordseid nõusid ega plastist joogikõrsi, e)sihtasutus ei telli plasttaaras joogivett vaid kasutab joogiveeks Tallinna veevärgi vett.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Sakala Teatrimaja 2023. aastaks seatud eesmärged väga hästi, olulisimateks on Kammersaali kasutuselevõtt teise paralleelise töötava saalina, majahaldamise süstematiseerimine ning edukas uue kohvikupidaja hange.

2024. aastal on plaanis jätkata vastavalt võimalustele väikeste investeeringutega Kammersaali jätkuvaks arendamiseks, et paremini tagada vastavus etenduskunstide vajadustele. Samuti vajab jooksvaid investeeringuid olemasolevate teatrietendusi teenindavate tehnosüsteemide korrashoid ja parendamine. Sihtasutuse eesmärgiks nende tegevuste läbiviimisel on luua võimalusi suuremale ringile teatriproduktioonidele etenduste läbiviimiseks mainekas Tallinna teatrimajas. Tulenevalt teatrimaja asukohast ning heast vastavusest etenduskunstide spetsiifikale, on meie saalide järele valdkonnas väga kõrge nõudlus. Meie eesmärgiks on laiendada võimalusi saalide kättesaadavuseks etenduste andmisel.

2.30. Sihtasutus Tartu Jaani Kirik

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutus on asutatud Tartu Jaani kiriku taastamise, selle hilisema kasutamise ja säilitamise projektide rahastamiseks. SA Tartu Jaani Kirik asutajad on Eesti Vabariik, Tartu linn ja EELK Tartu Ülikooli-Jaani Kogudus

Jaani kirik on üks Tartu olulisemaid pühakodasid, kultuuriobjekte ja kodukonnakeskusi. Sihtasutuse peamise põhikirjalise eesmärgi osas lõppes kiriku taastamine kapitaalehituslikus mõttes 2005. aastal. Hiljem on tehtud väiksemaid ehituslikke täiendusi ning teostatud garantii- ja remonditöid. Kiriku taastamine on pooleli peareli ehitamise osas. Sihtasutuse tegevuse jätkamine on vajalik vähemalt seni, kuni Jaani kirik on täielikult taastatud, s.t soetatud on pearel ning restaureeritud valdav osa terrakotaskulptuuridest.

Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on seatud põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal väisas kirikut hulgaliselt grupe ning 30 000 külastajat. Toimusid plaanipärased jumalateenistused.

Jaani kiriku populaarsus kontsertide ja muude kultuurisündmuste läbiviimise paigana on ligilähedaselt optimaalsel tasemel – u 100 õhtust kultuurisündmust aastas. Lisanduvad jumalateenistused ja mitmesugused näitused. Viimaste osas näeb sihtasutus arenguvõimalust, mis peaks esmajoones suurendama kiriku külastatavust ning seeläbi ka tulusid.

Kontsert-tegevuse osas on sihtasutuse olulisimateks koostööpartneriteks Eesti Kontsert, festival Klaaspärlimäng, kontserdisari Tornimuusika, Musica Sacra ning Hingede öömuusika.

Jätkus vahendite kogumine pikaajalisele arendusprojektile, mis näeb ette Eesti esimese barokkoreli ehitamist Tartu Jaani kirikusse. Täna kirikul pearel puudub. Kasutusel on 2005. aastal välisabi korras saadud väike kooriorel. Uue oreli ehitamiseks on laekunud annetusi eraisikutelt ja ettevõtetelt ning toetus Eesti Kultuurkapitalilt.

Sihtasutus Tartu Jaani Kirik on oma eesmärged saavutanud 2022. aastal hästi.

2.31. Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Tartu Kunstimuuseum põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ning vahendada Eesti kultuuriloo seisukohalt olulist kunsti ja sellega seotud materjali, aidates seeläbi kaasa kunsti väärtustamisele ühiskonnas ning Tartu kui inspireeriva elukeskkonnaga linna ja atraktiivse reisisihi arengule.

2024. aastal koos Tartu linnaga asutatud sihtasutus võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Tartu Kunstimuuseum ülesanded.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Sihtasutus Tartu Kunstimuuseum asutati jaanuaris 2024 ning alustas sisulist tegevust märtsist 2024. Sellest tulenevalt saab esitada ülevaade sihtasutuse tegevusest ja eesmärkide täitmisest järgmisel aastal.

2.32. Sihtasutus Teater Vanemuine

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Teater Vanemuine põhikirjaline eesmärk on Eesti rahvuskultuuri rikastamine, eesti kultuurimõtte edendamine ja eesti keele hoidmine luues ning esitades kunstiväärtuslikke sõna-, muusika- ja tantsulavastusi ning korraldades muid etenduskunstisündmusi. Teatri arengukava viitab eraldi vajadusele tutvustada ja säilitada teatrikunsti kaudu Lõuna-Eesti piirkondlikku pärandit.

2012. aastal asutatud Sihtasutus Teater Vanemuine võttis üle seni Kultuuriministeeriumi hallatava riigiasutuse Teater „Vanemuine“ funktsioonid teatrikultuuri edendaja ja kandjana ning riigilt saadud hoonete kompleksi haldajana eesmärgiga jätkuvalt kanda professionaalse kolmežanrilise (draama, muusika ja tants) teatri, laia ja mitmekesise repertuaarivalikuga suurima kultuurikeskuse rolli Lõuna-Eestis. Teatri tegutsemine sihtasutuse vormis seatud põhikirjalise eesmärgi täitmiseks on sobilik ning rahvuskultuurilist, regionaal- ja sotsiaalpoliitilist aspekti silmas pidades jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Aasta 2023 oli Vanemuise teatrile edukas aasta, mida saatis aktiivne etendustegevus ja suur publikuhuvi.

Vanemuises toimus 2023. aastal kokku 749 etendust, kontserti ja noortetöö üritust, mida külastas **165 751** inimest (2022. a 134 960 külastajat). Sellest piletitega üritustel **460 etendusest ja kontserdist** sai osa **150 390** kultuurisõpra ja lisaks osales 289 noortetöö ja muul üritusel 15 361 inimest.

Etendused ja kontserdid jagunesid: 282 draamaetendust (külastajaid 77 175), 122 muusikaetendust või kontserti (külastajaid 55 888), 55 tantsuetendust (külastajaid 16 525), 1 ball (külastajaid 802). 2023. aastal esietendus Vanemuise teatris **14 uuslavastust**, nende seas kaheksa draama-, kaks balleti-, kaks ooperilavastust, 1 lastemuusikal ja 1 haridusprojekt. Möödunud aastal jõudis Tartu linna toel vaegkuuljate ja -nägijate ette kuus **ligipääsetavat etendust**.

Toimus 4 kontserti, 2 teatri suures majas, 1 Pärnu kontserdimajas ja 1 Paide muusika-ja teatrimajas. 30. juulil toimus traditsiooniline Vanemuise sümfooniaorkestri suvekontsert Kassitoome orus. Toimused näitused Vanemuise väikese maja publikugaleriis.

Jätkusuutlikkuse ja vastutustundliku tegevuse põhimõtted, sh keskkonnaalased on sõnastatud. Juba praegu on rakendatud erisuguseid tegevusi, et vähendada energiakulu: teatri valguspark on suures osas

vahetatud säästvamate LED-valgustite vastu, kuid protsess jätkub. Hoonete üldruumid on varustatud liikumisanduritega. Teatri kütte- ja ventilatsioonisüsteemid on digitaalselt juhitavad ja seadistatakse vastavalt reaalsele tarbimisvajadusele.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Teater Vanemuine 2023. aastal seatud eesmärged väga hästi.

2024. aasta plaanid on järgmised. Teater soovib kasvatada piletimüügitulu 10%. Plaanis on suurendada etenduste koguarvu. Oluliselt rohkem toimub ringreise Eesti eri paigus. Läbirääkimiste etapis on ringreisid Balti- ja Põhjamaade ooperi- ja kontserdimajadega. Planeeritud on 13 esietendust. Toimub suvelavastus Toomkiriku varemetes. Toimuvad tavapärased Kassitoome kontsert, hooaja lõppkontsert ja hooaja avakontsert. Tartu 2024 programmis oleval hooaja avakontserdil kõlab suurejooneline Gustav Mahleri sümfoonia nr. 8 (Tuhande sümfoonia) juhtivate solistide osalusel. Teatri koosseisuline töötajate arv ei muutu. 2024. aastal on eesmärk jätkata töötajate füüsilise töökeskkonna (garderoobid jm) parandamist ning liikuda edasi muusikaosakonna proovitingimuste parendamise vajadusega.

2.33. Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Tehvandi Spordikeskus põhikirjalised eesmärgid on:

- rahvusvahelistele nõuetele vastavate komplektsete spordikeskuste (sh olümpiaettevalmistus- ja koolituskeskuste) väljaarendamine, haldamine ja vastavate teenuste pakkumine;
- suve- ja talispordialade ning laskespordi treeninguteks, spordilaagriteks ning riigisiseste ja rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks tingimuste loomine ja vastavate teenuste pakkumine;
- konverentside ja seminaride korraldamiseks ja koolituseks tingimuste loomine ja vastavate teenuste pakkumine;
- puhkamiseks ja vaba aja veetmiseks tingimuste loomine ja vastavate teenuste pakkumine.

Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus tegevuse jätkamine on vajalik, kuna keskus on arenev ja omab nii rahvusvahelist kui riiklikku tuntust. Sihtasutus haldab kolme Lõuna-Eesti spordikeskust: Tehvandi Spordikeskus (talialade tippspordi treening- ja võistluskeskus), Kääriku Spordikeskus (multispordi- ja spordilaagrikeskus, sihtasutus haldab alates 2012. aastast) ning Tartumaa Tervisespordikeskus (laskespordi- ja harrastusspordikeskus, sihtasutuse struktuuriüksus alates 2014. aastast).

Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol seatud pikaajaliste põhikirjalise eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik. Riigi osalus sihtasutuse asutajana on oluline tagamaks teostatud ja teostatavate spordi-investeeringute sihipärane kasutus ka tulevikus.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

2023. aastal jätkas sihtasutus oma põhitegevust s.t. pakuti spordirajatiste, konverentsi- ja võistluskeskuse, majutus- ja toitlustusteenust. Võrreldes 2022. aastaga suurenes Riigitoetuse osakaal Kultuuriministeeriumi vahendusel tegevustoetusteks 37% võrra. Toetuse suurenemine on seotud töötajate palga kasvuga ja energia kulude hinna tõusuga. 2023. aastal saadi Kultuuriministeeriumi vahendusel sihtotstarbelist toetust remondifondist summas 55 000 eurot.

2023. aastal oli näha sihtasutuse tegevuskeskkonnas, milleks on laias laastus sporditurism (sport, majutus, toitlustus) mõningast elavnemist võrreldes varasema aastaga. Lisaks elavnemisele siseturismile võis tänu piirangute leevenemisele näha mõningast kasvu sporditurismile lähiriikidest ning rohkemate spordiürituste toimumist. Alates 2022. aasta veebruarist kui Vene Föderatsioon alustas sõda Ukrainas võttis sihtasutus vastu otsuse mitte lubada teenuseid kasutama Vene Föderatsiooni klubisid ja alaliite.

Investeeringustegevustes oli sihtasutuses tunda olulist ehitusmaterjalide ning ka ehitushindade kallinemist oluliselt kiiremas tempos koos keskmise inflatsiooniga.

Sihtasutuste majandustegevuse käive tõusis võrreldes 2022. aastaga 18 %. Tehvandi Spordikeskuse käive kasvas võrreldes 2022. aastaga 7 % võrra. Tartumaa Tervisespordikeskuse käive langes võrreldes 2022. aastaga 16 %, siinjuures tuleb arvestada, et 2022. a käive oli seotud eelkõige Ukraina põgenike majutusega. Kääriku Spordikeskuse käive kasvas võrreldes 2022. aastaga 33% võrra ja võrreldes 2021. aastaga 76%. Kääriku Spordikeskuse käibe tõusu saame eelkõige seostada Kääriku hotelli, toitlustuse ja konverentsikeskuse rekonstrueerimistööde lõppemisega. Käibe kasv ja Kääriku SK populaarsus näitab ka investeringu olulisust Lõuna Eestis.

Investeeringute kava täituvus 2023. aastal:

Tehvandi

- 2023 aastal sõlmiti leping arhitektuurikonkurssi võitja Kauss Arhitektuuribürooga tugiteenuste keskuse hoone eelprojekti koostamiseks;
- Viidi ellu mitmeid remondi- ja renoveerimistöid.

Kääriku

- Spordikeskuse energiasäästu tegevuste elluviimise käigus uuendati automaatikasüsteeme, asendati liikumisradadel valgustid energiasäästlikute LED-valgustite vastu, soetati olemasolevasse katlamajja uus katel ning algatati päikeseelektriijaama ehitustegevus.

Tartumaa tervisespordikeskus

- Jätkati keskuse väljaehitamise arhitektuurikonkurssi võitjaga eskiisprojekti ja eelprojekti koostamist;
- Koostati olemasolevate hoonete rekonstrueerimise tarbeks eskiisprojektid;
- Alustati tegevusi hoonete katuste rekonstrueerimiseks, viidi ellu tegevusi lasketiirude ohutuse tagamiseks ning teostati tegevusi seoses tormikahjude likvideerimisega.

2023. aastal korraldati Sihtasutuse keskustes üle 70 erineva mastaabiga võistluse, millest olulisemad oli FIS MK etapp kahevõistluses; Tartu Kuubiku erinevad võistlused; Eesti MV murdmaasuusatamises, suusahüpetes, kahevõistluses, ja laskesuusatamises; Kekkose raja võistlused; Firmaspordi ja Eesti Akadeemilise Spordiliidu erinevad üritused, EMV III liiga võistlused; Tennis Europe võistlused noortele; erinevad laskespordivõistlused (liikuv märk, Heli Rass, EMV jne).

Kokkuvõtvalt võib Sihtasutuse Tehvandi Spordikeskus tegevust eesmärkide täitmisel 2023. aastal hinnata heaks. Tegevused on ellu viidud vastavalt arengukavale ning seatud eesmärkidele.

2024. aasta olulisemad tegevused:

- Läbi spordimajutuse täituvuse ja spordirajatiste kasutuse suurendamise tuleb käivet kasvatada nii olemasolevate klientide hulgas kui laiendada kliendibaasi uutel veel kasutamata turgudel;
- Klientidega tegelemise intensiivistamine (tõhusam turundus, täislahenduste pakkumine);
- Koostööpartneritega (edasimüüjate ja vahendajatega) tihedam koostöö Sihtasutuse tegevuse finantseerimine.

2.34. Sihtasutus Ugala Teater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutus Ugala Teater põhikirjalised eesmärgid on:

- kunstiväärtuslike professionaalsete lavastuste loomine ja esitamine;
- eesti rahvuskultuuri rikastamine ja eesti kultuurimõtte ning eesti keele hoidmine ja edendamine;
- teatri loomingulise kollektiivi liikmetele võimetekohase ja nende andeid arendava töö

- pakkumine;
- erinevatele sihtgruppidele suunatud mitmekesise ning vaatajaid vaimselt rikastava repertuaarivaliku koostamine;
- valminud lavastuste tutvustamine teatrihuvilistele üle kogu Eesti;
- teatrikunsti ja kultuuri populariseerivate ürituste (festivalid, koolitused, seminarid, erinevaid kunstialasid sünteesivad ettevõtmised jms) korraldamine;
- sihtasutuse lavastuste tutvustamine väljaspool Eesti Vabariiki ja võimaluste loomine maailma teatrikunsti tutvustamiseks eesti vaatajale;
- sihtasutusele kuuluva kinnisvara renoveerimine ja selle korrashoiu tagamine.

Rahvuskultuurist, regionaal- ja sotsiaalpoliitilist aspekti silmas pidades on Sihtasutus Ugala Teater tegevuse jätkamine regiooni kultuurielu elavdajana elukeskkonna kvaliteeti tõstmise eesmärgil vajalik. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol on põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Lõppenud 2023. aasta pakkus taaskord pinget ja erinevaid väljakutseid, kuid aastale tervikuna läbi numbrite tagasi vaadates võib julgelt väita, et saadi hakkama.

Aasta jooksul anti kokku **326 etendust** (2022. 279 etendust) **enam kui 85 000 külastajale** (2022. 75 600) ning teenitud piletitulu enam kui 1,3 miljonit eurot. Taaskord tuleb tunnustada tõsiasja, et erinevatel põhjustel pole olnud võimalik kõike planeeritud ellu viia – ära on jäänud kokku 25 etendust ning tagasi on ostetud kokku 714 piletit.

2023. a esietendus kokku 8 uuslavastust (2022. 9). 17% etendustest anti väljasõitutes (kokku 55 korral).

Ugala teater on oma põhitegevuses - lavastuste kujunduste loomisel ja väljatoomisel – valinud jätkusuutliku arengutee, milline peaks rahuldama praeguse põlvkonna soovid ja vajadused, kuid on ohutu ka tulevaste põlvkondade huve silmas pidades. 2023.a. esietendunud 3 uuslavastuse kunstnikutöö teinud Kristjan Suits on oma töödes seadnud eesmärgiks taaskasutuse – dekoratsioonidena on kasutusel nii teiste teatrite repertuaarist välja arvatud lavastustes kasutatud lavakonstruktsioonid kui ka oma maja repertuaarist maha kantud lavastuste dekoratsioonimaterjalid. Keskkonnavaldkonnas on jätkuvalt päevakorras luminofoortorudega valgustite asendamine ledvalgustitega. Roheenergia kasutuselevõtu eelduseks on vajalik päikesepaneelide paigaldamine – paraku on selleks vajalik teha suurem investeering ja keeruliseks probleemiks on kujunenud ka ülejääva energia võrku tagasi suunamine.

Aasta esimese uuslavastuse „Laste hotell“ tutvustamiseks ning uue teatripubliku kasvatamiseks kohtusid perehommikul väiksed ja suured teatrisõbrad Laste hotelli rahvaga. Noortele vaatajale mõeldes on Eesti Etendusasutuste Liit ellu kutsunud Koolinoorte teatripäeva, mis tõi üheks päevaks kokku erinevad teatrid üle eesti, eesmärgiga pakkuda Harjumaa õpilastele mitmekesiseid võimalusi teatritegemisega tutvumiseks. Ugala teater viis läbi mitmeid põnevaid töötubasid – sissevaated tehti näitlejatöösse, valgusmeistri tööpäeva, keskkonnasäästliku lavakujunduse loomisesse ja projektikirjutamisse. Maikuus toimus Ugala teatrikohvikus ja terrassil eksklusiivse erisündmusena Eesti-Läti disko: retrost tänapäeva. Teatrite ühisprojekt on osa Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 põhiprogrammist.

Pirita Majandusgümnaasiumi lõpetanud Liisi Viirmaa lõi koos VAT Teatri dramaturgi ja haridustegevuste juhiga videod, mis juhatavad sisse „Märka, et oled teatris“ kampaania, millisega ühines ka Ugala teater. „Märka, et oled teatris“ kutsub üles pöörama tähelepanu teatris käitumisele. Ühise sõnumi „Märka, et oled teatris“ eesmärk on meelde tuletada teatrikülastuse elementaarsed tõed ning tõsta esile viisaka ja austava käitumise olulisust teatrisaalides. Ugala teatrigaleriis olid avatud erinevad näitused.

Kokkuvõtvalt tuli Sihtasutus Ugala Teater 2023. aastal eesmärkide täitmisega hästi toime.

2024. majandusaastaks on seatud eesmärk anda kokku 324 etendust 85 200-le külastajale ning teenida piletitulu kokku 1 412 600 eurot. Repertuaari uuendamiseks on 2024. aasta repertuaariplaani kavandatud 9 uuslavastuse väljatoomine. Trupi loominguks ja professionaalse arengu toetamiseks on kavandatud osalemine välisfestivalil, võimaldatud loominguksel töötajatel külastada etendusi ja õpitubasid välismaal. Haldusvaldkonnas on kavandatud lavaseadmete- ja lavapõrandate hooldus ning publikugarde-roobi disainiistmete uuendusremont. Suvekuudeks on kavandatud teatrihoone fassaadi ning tugimüüride parandus.

2.35. Sihtasutus Vene Teater

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Vene Teater põhikirjalised eesmärgid on:

- kunstiliselt ja tehniliselt kõrgetasemeliste etenduste loomine ja muude kultuuriürituste korraldamine vene- ja eestikeelsele elanikkonnale;
- omada tasakaalustatud repertuaari, mis on suunatud erinevatele vaatajate sihtgruppidele. Tutvustada nii klassikalist kui ka nüüdisaegset vene, eesti ja maailma dramaturgiat;
- tekitada dialoog publikuga sotsiaalselt oluliste ja intrigeerivate temade käsitlemise abil;
- viia professionaalne teatrikunst Tallinna ja Eesti piirest väljas, tehes selleks ringreisitingimustele vastavaid lavastusi;
- lisaks teatrietendustele korraldada mistahes teatrikunsti ja laiemalt kultuuri populariseerivaid üritusi: kino, festivalid, koolitused, seminarid, erinevaid kunstialasid sünteesivad ettevõtmised jms;
- arendada ja hoida sihtasutusele kuuluvat kinnisvara, pidades silmas nüüdisaegse teatrikeskkonna vajadusi.

Sihtasutuse Vene Teater missiooniks on olla venekeelse kõrgetasemelise teatritraditsiooni hoidja ja arendaja Eestis. Teatri tegevuse eesmärk on olla venekeelse teatrikunsti eestkõneleja, suunanäitaja ning kvaliteedi kandja, kes on teatud ja tunnustatud Eestis, Venemaal ning mujal maailmas. Rahvuskultuurilist, regionaal- ja sotsiaalpoliitilist aspekti silmas pidades on Sihtasutuse Vene Teater tegevuse jätkamine ainsa kutselise venekeelse teatrina Eestis põhjendatud ja vajalik. Teatri toimimine sihtasutuse vormis seatud eesmärkide täitmiseks on sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Venemaa agressioon Ukraina vastu on mõjutanud SA Vene Teater tegevust viimaste aastate jooksul kindlasti suuremal määral kui teisi Eesti teatreid. SA Vene Teater on Venemaa sõjalise rünnaku Ukraina vastu ühemõtteliselt hukka mõistnud.

2023. aasta oli SA Vene Teater jaoks väga edukas. Aasta kokkuvõttes ületati planeeritud külastuste arv suurelt: kavandatud 62 600 vaataja asemel käis teatris **77 803** vaatajat (2022. 67 180), mis on viimase viie aasta kõrgeim näitaja. Piletimüük saavutas kõigi aegade kõrgeima taseme. Keskmine teatripileti hind tõusis 16,0 eurole. Uuslavastuste arv kujunes plaanist suuremaks. Plaan nägi ette 10 uuslavastust, kuid tegelikult toodeti 14 lavastust ja 1 kontsert Narvas. Teater tuli möödunud aastal välja 160 lavastusega suurel laval, 202 uuslavastusega väikesel laval, 23 l vastusega RINGlaval, 12 suvelavastusega Eesti Vabaõhumuuseumis, 6 külalisetendusega Riias ja 6 väljasõiduga Ida-Virumaale. Siia kulub ka 3 audiovisuaalsetendust Composter festivali raames terves teatrimajas, üks etenduskontsert Narvas ja sõbrapäevakontsert RINGlaval. Lisaks toimus kirsiäia installatsioon Turu platsil Tallinnas ja teatri suurel laval esines Gesher teater.

Möödunud aastal viis Vene Teater oma põhitegevuse kõrval läbi mitmeid projekte, millest kujunesid tähelepanuväärsed sündmused ning mis laiendasid osalejate loominguksel amplituudi. Jaanuaris korraldati

talvisel koolivaheajal koos Avatud kooli õpetajatega teatris laager, mille käigus õpetati lastele teatrikunsti eripära, anti võimalus end loovalt väljendada ja loomulikult ka etendusi vaadata. Kunstiline juht ja arendusjuht pidasid loenguid ka Taliinna Läänemere Gümnaasiumis, et tutvustada SA Vene Teater tööd. Eestis on endiselt palju sõjapõgenikke, kelle sunnitud pikaajaline siinviibimine eeldab põhjalikumat eesti keele õppimist ja keelekeskkonda sisenemist. SA Vene Teater võimaldas „Keelekohviku“ projekti raames sõjapõgenikest lastele suhtlemist eesti keelt kõnelevate eakaaslastega.

2023. aastal leidis aktiivset kasutamist RINGlava, mis on osutunud tõbenumbriks nii uutele vaatajatele kui ka avatud platvormiks teistele Eesti teatritruppidele.

Kokkuvõtlikult võib Sihtasutuse Vene Teater tegevust eesmärkide täitmisel 2023. aastal pidada väga heaks.

2024. aastaks koostatud kavades on arvesse võetud asjaolu, et sõda Ukrainas jätkub, elatustase langeb ja palgakasv on peatunud. Elektrienergia ja seega ka kõigi teiste teatri eluks vajalike kaupade ja teenuste hinnad tõusevad. Järgmiseks aastaks oleme optimistlikult planeerinud veidi rohkem teatrikülastusi kui 2023. aastal. Oleme mõnevõrra suurendanud etenduste arvu ja plaanime välja tulla 11 uuslavastusega. Külastajate arvuks on teater planeerinud 78 630. Plaanimatav etenduste arv on 385.

2.36. Sihtasutus Virumaa Muuseumid

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Sihtasutuse Virumaa Muuseumid (edaspidi ka *sihtasutus* või *muuseum*) põhikirjalised eesmärgid on sihtasutuse kasutuses oleva vara haldamine ja arendamine, et luua tingimused kultuuri-, loodus- ja keskkonnakaitse väärtuste taastamiseks, hoidmiseks, kogumiseks, uurimiseks ja säilimiseks ning üldsusele vahendamiseks.

Sihtasutus on tegutsenud alates 2002. aastast. Tulenevalt sihtasutuse eesmärkidest – tagada Palmse mõisa, Rakvere linnuse, Politseimuuseumi, Rehbinderi maja, Linnakodaniku majamuuseumi, Altja kõrtsi ja võrgukuuride, Toolse linnuse ning Karepa Kalame Talumuuseumi jätkusuutlik tegevus – on vajalik sihtasutuse tegevuse jätkamine. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol seatud põhikirjalise eesmärkide täitmiseks on sobilik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Külastuste arv 2023. a oli **83 570** (2022. 84 450). Haridusprogrammides osales kokku **4144** osalejat. 2023. aastal arendati ja täiustati muuseumi tegevusi kajastavaid ja ajalugu populariseerivaid loenguprogramme.

Rakveres asuva Linnakodaniku majamuuseumi ärklikorrasel oleva tegevuste ruumi arendusprojekt andis võimaluse temaloenguid senisest paremini korraldada. Ruumi loodud mobiilse näitusepinna abil saavutati loenguid raamistav lisandväärtuse, millel on oluline roll senisele osalemisarvu tõusule. Rehbinderi majas eelnevatel aastatel alanud püsinäituse ja hoone korrastamise suurarendus on samm-sammult läbi projektide rahastuse ning hoolikalt omatulude kasutust paigutades valmimas. 2024. aasta kevadel on peakorrasel planeeritud uus mööblinäitust kajastav ekspositsioon avada.

Varasemalt koos mööblinäitusega projekteeritud Virumaa ajalugu kajastav püsiekspositsioonipind soklikorrasel on lähima kahe aasta plaanides. Kogu hoone taristu terviklikkust arvestades on korrastatud ka soklikorrasel ja elementaarsed tööd on tehtud.

Palmse mõisa vabaõhumuuseumi arendustegevuse jätkuv suurim uuendus on koostöös baltisaksa kogukonna ja institutsioonidega luua Baltisaksa keskus, mis seoks omavahel teadustöö ja ajalugu populariseerivad tegevused Eesti, Läti, Saksamaa ja Austria vahel.

Rakvere linnuse müüride konserveerimistööd on märgiliselt olulise sümbolehitise korrastamisel iga-aastane tegevus. Regulaarselt korrastatakse amortiseerunud puittarindeid ja likvideerime sadevee läbi-jooksu probleeme. Olemasolevate ehitustehniliste probleemide likvideerimise lahendamiseks on planeerimisel linnuse restaureerimise ja osalise rekonstrueerimise projekti algatamine.

Ekspositsiooni uuendati lisaks Linnakodaniku Majamuuseumile ka Karepa Kalame talus, Palmse mõisas ja Politseimuuseumis. Loodud ajutised näitused tõstsid külastajate arvu.

Kokkuvõtvalt täitis Sihtasutus Virumaa Muuseumid 2023. aastaks seatud eesmärged rahuldavalt.

2.37. Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk ja tegevuse jätkamise vajadus

Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk on võimaluste loomine spordi toetamiseks ja arendamiseks järgmiste tegevuste kaudu:

- heategevuslik hariduse ja spordi toetamine avalikes huvides, toetuste ning stipendiumite maksmine;
- treenerikutse arendamine Eesti Kutsevalifikatsiooni Raamistikus (EKR), koolituste, hindamiste ja kutseandmise koordineerimine ning korraldamine, tegutsemine eksami- ja testikeskuseks;
- spordiharrastuse ja treenerikutse toetuseks rakendatud treenerite tööjõukulude meetme elluviimine;
- tõenduspõhise ja laiapõhjalise Eesti spordi andmekogu (Eesti Spordiregister) volitatud töötleja ülesannete täitmine, spordialase teabe kogumine, töötlemine, analüüsimine, haldamine ning levitamine. Spordialaste trükiste kirjastamine, spordiveebi haldamine ning arendamine, Euroopa Liidu spordialaste projektide kohta teabe levitamine, asjakohaste teabeürituste (seminarid, konverentsid, messid jms) korraldamine;
- spordi- ja liikumisharrastuse alaste uuringute korraldamine, spordialane nõustamistegevus;
- muud toimingud ja tegevused, mis on vajalikud sihtasutuse eesmärkide saavutamiseks.

Oma tegevuste kaudu on sihtasutus kujunenud kompetentsikeskuseks, kuhu on koondunud spordivaldkonnaga seotud oskusteave ja info ning tõenduspõhised spordi andmekogud. Juriidilise isiku vorm sihtasutuse näol seatud eesmärkide täitmiseks on sobilik ja jätkuvalt vajalik.

Ülevaade sihtasutuse tegevusest ja seisukoht sihtasutusele seatud eesmärkide saavutamise kohta

Eesti spordiliikumist kõige mõjutavamaks tegevuseks 2023. aastal oli laste ja noortega tegelevate treenerite tööjõukulude toetamine. Toetusmeetme rakendamise üheksas aasta oli edukas, tasustati kokku 1 288 630 treeningtundi, toetatavaid treenereid oli 1 423 kokku 425 spordiorganisatsioonist ja spordikoolist. Nende juhendatud laste ja noorte arv oli 44 753.

2023. aastal oli olulise mõjuga tegevuseks treenerite kutseandmise ja treenerite tasemekoolituste koordineerimine, samuti viendat aastat panustamine treenerite erialase taseme ja täiendkoolituse valdkonda. Kutsete taotlemine ja andmine on täielikult viidud veebikeskkonda. Pideva treenerikutse väärtustamise, erinevate toetusmeetmete, laiaulatuslikemate koolituste ning sujuvama administreerimise tulemusel kasvas olulisel määral kutsega treenerite arv. 31.12.2023 aasta seisuga oli registris kutsega treenereid 4200.

Jätkus spordiregistri organisatsioonide, spordikoolide, treenerite ja spordiehitiste alamregistri ning spordistipendiumite ja sporditoetuste keskkonna arendamine, põhimääruses sätestatud andmete

kogumine ja spordiregistri alusdokumentide uuendamine.

Sihtasutus jätkas Eesti Spordi Harta teksti uuendamist Euroopa Spordi Harta eeskujul ja see oli arutlusel Eesti Spordi kongressil 26.05.2023.

Sihtasutus uuendas Eesti Spordibiograafilist Leksikoni, ESBL kolleegium tegutses regulaarselt. Sihtasutus kogus ja süstematiseeris Eesti sportlaste võistlustulemusi, hoidis ajakohastatuna spordikalendrit ja digitaliseeris varasemate aastate sporditulemusi.

Sihtasutus on läbi viinud regulaarselt mitmeid uuringuid ja küsitlusi – spordi rahastamine kohalikes omavalitsustes, treenerite tööhõive, spordiorganisatsioonide rahastamine, treenerikutse andmine jpt. SA on osalenud Euroopa Liidu ekspertrühmades, spordiprojektides ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös.

Kokkuvõttes võib sihtasutuse tegevust 2023. aastal hinnata väga heaks.

Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus on täitnud kõik 2023. aastaks püstitatud tegevuseesmärgid ja tulemusindikaatorid. Oma tegevuste kaudu on sihtasutus kujunenud kompetentsikeskuseks, kuhu on koondunud spordivaldkonnaga seotud oskusteave ja info ning tõendus põhised spordi andmekogud.

2024. aasta olulisemad tegevused

- Treenerite tööjõukulude toetusmeetme realiseerimine;
- Treenerite kutseandmise protsessi juhtimine;
- Eesti spordiregistri volitatud töötleja ülesannete täitmine;
- IT keskkonna arendamine;
- Spordiuuringute ja -analüüside koostamine;
- Osalemine Euroopa Liidu ekspertrühmades, spordiprojektides ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös; ja Euroopa Liidu Erasmus + spordiprojektides.